

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminică 47)

„GAZETA“ ieșe în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se prenumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare Târgului Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

ADMINISTRAȚIUNEA
 Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare Nr. 30
 Scrierile nefericite nu se primesc. Manuscrisurile se restituie.
 INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNEA în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
 în Viena: R. Dukes Nachf., Max. Augenthaler & Emmerich Leuner, Heinrich Schalek, Rudolf Wasse, A. Oppelke Nachf., Anton Uppelk.
 în Budapesta: A. V. Goldberger, Estela Bernat, în Hermannstadt: Baroly & Liebmann.
 PREȚUL INSERȚIUNILOR: o inserțiune pe o coloană 6 or. — Publicații mai dese după înțelegere și învoială.
 RECLAME pe pagina a 8-a o colă 10 or. sau 30 bani.

Nr. 257.—Anul LXIII. Brașov, Duminică 19 Noemvrie (2 Decemvrie). 1900.

România și Bulgaria.

Despre decursul procesului asasinilor și a complotiștilor bulgari și despre sentința pronunțată de Curtea la jurați din București în contra lor a raportat tuturor foilor din străinătate. Până acuma însă, pe cât ne este cunoscut, puține din foile cele mari străine și-au dat părerea asupra acestui proces și a urmărilor, ce se va avea el în ce privește raporturile dintre România și Bulgaria. Guvernul bulgar la toate reclamațiile guvernului român de a lua măsură în contra omeltirilor criminale și de către comitetul bulgar macedoneu pe pământul României a răspuns, cerând dovezi, mereu dovezi — căci dădea până nu va avea aceste dovezi despre vinovăția celor din comitetele secrete nu-i va putea trage cercetare judecătorească.

Acum i-s-au dat dovezile cerute și orî și cine, vrînd să fie drept și preocupat, va trebui să recunoască, că aceste dovezi sunt zdrobitoare.

Era deci de un deosebit interes să se știe de ce în privința acestor judecări pressei străine este dreptă și preocupată, și mai ales era de interes a se știe părerea ziarelor din Germania asupra rezultatului amintitului proces, fiindcă se știe, că Germania și celelalte state ale triei alianțe au sprijinit mai mult reclamațiunile juste ale României în conflictul cu Bulgaria.

Dér atât ziarele influente din Germania, cât și cele din Austro-Ungaria au fost până acuma foarte rezervate în părerile lor asupra procesului complotului bulgar. Totuși unele ziare din Germania s'au ocupat de el, însă în mod diferit.

Unele ca „Münchner Neueste Nachrichten“ au publicat corespondențe foarte tendențioase, ce s'au făcut în București de către străinii de acolo dușmanii României și consolidării sale. Numitul diar, care este condus de bursianii perciuinați, publică, fără de nici o observare, o astfel de corespondență plină de răutate și de dușmănie față de România și guvernul ei.

Mai ales condamnarea în contumaciă a lui Sarafoff și soții este criticată și combătută de corespondentul lui „Münchner N. Nachrichten“. El dice, că această condamnare n'a fost prin nimic justificată și că printr'ensă „va da justiției române a cădută mai jos decât aceea a justiției sârbesci în cunoscutul proces de înalta trădare din Belgrad“.

Dice mai departe, că acea sentință în contumaciă a fost „ușuratică“ și va avea „urmări fatale“, căci printr'ensă „se va da numai nou nutremânt“ inimiciei Bulgariei în contra României, care de aici încolo se va gândi încă și mai puțin a da satisfacție Românilor. România, dice, va trebui dér séu să se umilească, séu să declare războiul principatului bulgar — care război ar putea să se încheie cu „pierderea independenței sale“.

Foia din München ia deci parte Bugarilor și s'arată cât mai ostilă României, dovadă că cei ce-o susțin și o conduc se recrutează dintre inimicii jurați ai românismului.

Din norocire însă presa cea serioasă și cea mai influentă din Germania cugetă altfel despre România, chemarea și viitorul ei.

Așa „National Zeitung“ din Berlin, făcînd o paralelă între România și Bulgaria, găsește mari deosebiri între ele, în favorul statului român.

„Poporul bulgar, dice, trebuie să muncască încă mult până ce se va debăra de cruzimea moravurilor sale, cauzată de domnirea îndelungată a Turcilor“.

„Încât pentru România“, scrie „Nat. Ztg.“, „ea este neasemnat mai înaintată decât Bulgaria. Are o clasă conducătoare inteligentă, care a știut să contribuie puternic la punerea temeliiilor statului român“.

Arată apoi cum în timpul din urmă s'au încordat relațiunile între ambele state din cauză, că aspirațiunile lor s'au încrucișat în cestiunea Macedoniei, unde România sprijinesce pe Aromâni, pe când Bulgarii voiesc să bulgarizeze și să ocupe ei singuri Macedonia.

„Procesul Fitowky-Dimitroff do-

vedesce, că Bulgarii lucră cu arme imorale, cari nu pot avea efect, în contra pericolului romanisării(?)“.

„Ce loc va ocupa în viitor făcarea din aceste popore rivalisătoare (Români și Bulgari), în peninsula balcanică, va atârna în cele din urmă dela puterile lor morale și intelectuale, ce le vor desfășura în această luptă de emulare“.

Așa încheie foia berlinesă dovedind, că nu se încălzește prea mult nici pentru unii, nici pentru alții, — dér ține seamă de progresul și puterea intelectuală a României.

Suntem mulțumiți și cu atâtea și dăcem la rîndul nostru, că decă conducătorii Românilor vor înțelege chemarea lor mai bine ca până acuma, atunci nu mai poate fi îndoielă, că victoria finală va fi tot a românismului.

Revista politică.

Cu toate că în partea de dincolo a monarhiei se respectază în genere cu totul altfel principiul naționalităților și drepturile de limbă și naționale ale diferitelor popore, totuși frații noștri din Bucovina au să sufere multe asupriți și nedreptăți, cari trebuie să le aducă aminte de sorțea noastră, a celor de sub oblăduirea unghurască.

Acésta ni-o dovedesce și modul peste măsură volnic și brutal cum au decurs alegerile electorilor, ce acuma sunt pe sfîrșite și al căror decurs și rezultat încă nici nu e deplin cunoscut.

Dér și din cât vedem din rapoartele publicate în „Deșteptarea“ e de ajuns a-ne convinge, că guvernul acelei țări și cu ocaziunea alegerilor de cari amintim a tractat pe Români, ca și cum ar fi un popor străin în acea țară. Etă, ca exemplu, cazul cum s'a făcut alegerea la Storojineț:

„Alegerea pentru curia a V-a în Storojineț spune „Deșteptarea“ a avut loc în 27 l. c. pe lângă o participare enormă a Românilor. Deoarece comisarul cu puterea a 24 jendarmi respingea poporul dela alegere, pe când contrarii, în partea cea mai mare

existențe fără căpătăiu, intrau prin ferăstră în localul alegerii, oțărîrea Românilor a ajuns culmea și de mai multe ori a venit la vărsare de sânge. Numai intervenirii energice a preoțimii și a d-lui Dr. Iancu Flondor este a se mulțami, că nu a ajuns la o catastrofă.

D-l Dr. Flondor s'a vădit silit să se depună mandatul său de membru al comisiei de alegere, și se protesteze în contra abuzurilor și nelegiuirilor, motivînd, că în contra forței arbitrare nu se poate lupta. Prin oprirea Românilor dela votare și prin aceea, că numai agreeții guvernului au fost admiși, lista Românilor n'a reușit. La litera K. alegerea a fost încheiată, în urma căruia act 204 Români nu au putut să voteze“

Mercurea trecută au fost deschise Corpurile legiuitoare române printr'un Mesagiu al Regelui Carol, în care se vorbește de măsurile, ce trebuie să se ia pentru îndreptarea stărei economice și financiare a țării și pentru îmbunătățirea administrației. Cu privire la conflictul cu Bulgaria Mesagiul dice următoarele:

Raporturile noastre cu toate Puterile sunt din cele mai amicale; am speranța, că neînțelegerea cu Bulgaria va înceta în curînd față cu constatările făcute înaintea justiției. Este în interesul comun al tuturor societăților civilisate de a se apăra în contra unei uneltiri, cari pun în pericol ordinea statului înăuntru și în afară.

Acum totă lumea se întrăbă ce va face Bulgaria, după ce justiția română ia dat acum dovezile cerute pentru a putea urmări judecătorească pe criminalii și reufăcătorii din comitetul macedoneu? Iși va împlini guvernul bulgar datoria orî nu, dând astfel României satisfacțiunea cuvenită?

Se vorbește de-o schimbare de guvern în Sofia și că acesta ar sta în legătură cu hotărîrea de-a face proces lui Sarafoff și tovarășilor săi. Guvernul de față Ivanciov Radoslavov, se dice, e decis a-se retrage, deorece Principele bulgar Ferdinand voiesc să aibă un guvern sub președința generalului în rezervă Racio Petroff.

FOLETONUL „GAZ. TRANS.“

Fragment.

Ai muncit o viață 'ntr'egă
 ca să te mândrești cu mine...!
 Ti-ai dat sufletul, odihna...,
 toate clipele senine
 Ti-le-ai dat iubită mamă
 să mă faci mai fericit...
 Ti-ai tras pânea dela gură,
 traiul ți-l'ai înegrit
 și visând zile frumoase
 intr'o lume de suspine,
 Ai muncit o viață 'ntr'egă
 ca să te mândrești cu mine!...
 Nu mai plînge puiul mamei...,
 nu veți tu cum ți-se strînge
 Timerețea ca o flóre...?
 fi cu minte, nu mai plînge,
 Spune-mi mie ce te dore,
 spune-mi ânger mititel,

Bunul Dumneșeu e 'n ceriuri
 și mă voiă ruga de el...“.
 Și când mă treziam din plînsu-mi,
 te vedeam inghenunchiată
 Înaintea Maicei-sfinte...;
 cu privirea 'ngândurată
 Te rugai de Prea-curata
 să-mi dea minte și noroc...
 O, de-atunci trecut'a vreme...;
 m'am tot dus din loc în loc,
 Vecinic doritor de pace,
 să-mi găsec o clipă bună...,
 Dér..., e scris, aceeași doină
 peste viața mea răsună...
 Er odat'; 'mi-aduc aminte,
 ai venit la mine 'n casă...,
 Se făcuse ziua bine...,
 m'ai găsit visând la masă
 Și m'ai întrebat mirată:
 „Ce..., tu n'ai dormit de loc?
 Tot în jurul tîu suride,
 uite-afară-i primăvară,

Fericire...“
 — „Lasă mamă,
 lasă-mi ér pustiul..., érá...
 Fericirea nu-i făcută
 pentru-un om fără noroc.
 Lasă-mi sufletul să dormă,
 nu-l mai deștepta din vis...,
 Pentru el s'a stins de-apururi
 Candela din paradis...“ —
 M'ai privit cu ochii umezi
 și plîngînd apoi te-ai dus...,
 Er eu mă 'nălțam cu gândul
 tot mai sus..., și tot mai sus...
 Și pe urmă, când văduț'ai
 răsplătirea muncii tale,
 Ai cădut la gânduri mamă,
 suflet pustiit de jale...,
 Visurile tale toate
 s'ați făcut grămeți de scrum,
 Peste care-un vînt de iernă
 urlă pustiind acum...
 Și eu vecinic sunt același
 visător pe calea vieții;

Cînt de dragul unei frunze,
 plîng de dorul dimineții.
 Și străin în lumea asta
 n'am nici casă, nici cărare...
 Și pierdut mă 'nchin steluței
 ce-mi suride 'ndepărtare...
 Mamă..., de-mi zîmbesce 'n cale
 floricea 'n părăsire,
 E ca să-mi aduc aminte
 de duiosa ta iubire
 Și prin negrul depărtării
 te zăresc pe gânduri dusă
 Lăsînd sufletu-ți să sbóre
 spre nădejdea ta apusă...
 Și te uiți ca rătăcită
 cu privirea ca de petrá,
 Par'c'ai vré să veți și-acuma
 pe copilul tîu pe vatră!...
 Z. Bârsan.

Intr'aceea Bulgarii agită tot mai mult în Macedonia. Se anunță, că Joi noaptea s'a încercat a se introduce în Macedonia o mare încărcătură de revolvere și munițiuni. Sentinelele turcesci au tras focuri asupra contrabandiștilor, cari au fugit părăsind încărcătura lor. Turcia a întărit paza la granițele Macedoniei.

*

Multă îngrijire a produs, precum scim, în Rusia **bóla Țarului Nicolae II.** Fiind Țarul un om iubitor de pace, despre ceea ce a dat deja multe dovezi, se poate dice, că această îngrijire s'a împărțit și la curțile și guvernele celorlalte state europene. Scirile cele mai nouă constată însă, că Țarul se află mult mai bine și că e speranță, că în curând se va restabili pe deplin.

„Neue Freie Presse“ are din Petersburg scirea, că acolo se publică autentică narațiune a bólei Țarului. Medicii au diagnosticat chiar dela început bóla lui ca tifus abdominal. S'a găsit în sudorea Țarului baccilul acestei bóle. Dumineca trecută a fost criza culminantă a bólei. Temperatura a început de-ătunci să scadă. Țarul n'a leșinat nici odată și nici n'a avut delir. Minte lui a fost întotdeauna limpede. Acum Țarul începe să se intereseze de evenimentele politice.

Țarina a slăbit din cauza nedormirii, căci nu voesce a-se depărta de patul Țarului. Indată cese va vindeca, medicii îl sfătuiesc a-se duce la Zarskoeselo, căci Livadia e bântuită de malarie. La Livadia sunt mai mulți bolnavi de tifus printre cari se află doi gendarmi dela palatul imperial.

*

În ce privește starea lucrurilor din China și tratările dintre puteri pentru stabilirea definitivă a condițiilor de pace, se anunță din Berlin, că speranțele nutrite până acum, că puterile vor ajunge la o înțelegere deplină, nu se împlinesc. Germania, Austro-Ungaria și Italia (adecă tripla alianță) și Anglia cer condamnarea la moarte a prințului Tuan, tatăl împăratului Chinei și a celorlalți tovarăși ai săi, cari au stat în fruntea răscólei în contra creștinilor. Mai departe cer despăgubiri mari, pe când Franca, Rusia, Japonia și America de nord voesc nisce condițiuni de pace mai ușore. Despre tratările dintre puteri se vorbesc și se scriu multe, dér nu se scie încă nimic sigur până ce nu se vor termina toate aceste tratări. De-ocamdată se asigură numai, că represen-

tanții din Peking ai Belgiei, Germaniei, Angliei, Italiei și Austro-Ungariei au declarat, că au fost împuterniciți a subsemna hotărârile corpului diplomatic din Peking cu privire la negocierile de pace. Ambasadorii celorlalte state însă au declarat, că n'au primit încă instrucțiuni definitive dela guvernele lor.

Li-Hung-Ciang, omul de încredere și mijlocitorul de pace al curții chineze, a telegrafat împăratului Chinei să se întorcă la Peking, pentru-că trupele internaționale blochează deja valea Yangtse și-i vor tăia transportul de provisiuni.

Etă o statistică despre forțele armate ale puterilor, cari se află în momentul de față în nordul Chinei: 7500 Englesi, 15,000 Germani, 15,000 Francesi, 15,000 Japonesi, 300 Ruși, afară de cei din Manduria, 2100 Italieni, 1800 Americani și 300 de Austro-Ungari.

Țiarul engles „Globe“ primesce din Shanghai scirea, că neînțelegerile dintre puteri fac mare bucurie Chinezilor și că aceștia speculează la o încercătură în Europa, ca astel să pótă scăpa mai ușor din situația în care au ajuns.

*

Sâmbăta trecută a sosit **Krüger**, președintele republicei Transvaal, atât de strimtorat ați de Englesi, în Paris unde a fost primit de întreaga poporațiune cu o însuflețire cum rar s'a vădut. Cătră primarul Parisului, care l'a salutat laudând eroismul Burilor în lupta lor desperată cu brutalitatea și nedreptatea puterii covârșitoare, Krüger a șis, că este tericic că a venit în Paris, în acest oraș mare al lumii, care în totdeauna a apêrat ideile dreptului și ale dreptății și a pãrtinit cu generositate cauza umanității.

Krüger a fost mai multe zile oșpele Parisului. A fost primit de Președintele republicei franceze Loubet, care i-a întors visita. Asemenea a schimbat visite cu ministru-președinte și cu ministru de externe frances; a fost sêrbătorit de toate reuniunile de primărie și de întreg Parisul.

Și în camera francesă i-s'a făcut lui Krüger o manifestație din cele mai frumoșe. Mai întâiu un deputat radical a voit să interpeleze cu privire la intervențiunea Franciei în favórea Transvaalului. Ministrul de externe însă l'a rugat să nu interpeleze, ca să nu facă greutați diplomatice guvernului.

Atunci camera s'a mîrginit a primi o moțiune, prin care își es-

primă admirațiunea și dragostea ei pentru valoroșii Buri. O comisiune de deputați s'a dus să comunice această moțiune lui Krüger. Acesta a mulțămît cu lacrimi în ochi dicând: „Simpatia D-vóstră ne va ajuta pe noi Buri să luptăm până în capet pentru nefericita noastră patriă“.

Președintele Krüger stăruie să îndemne pe Franca a interveni pe lângă Anglia, ca acesta să primescă un tribunal de arbitrii între Anglia și Transvaal în înțelesul hotărârilor conferenței de pace dela Haga.

Ministru de externe Delcassé, se dice că a răspuns lui Krüger, că Franca nu pótă interveni, dér decă altă putere se va adresa Angliei, atunci și Franca se va alătura. Krüger sperază acum, că un alt stat se va îndemna a face începutul. De aceea voesce să-și încerce norocul mai întâiu în Germania și după aceea în Svedia și Elveția. Decă nu va succede nicăiri sperază sprijin dela Olanda. Se crede, că îndată-ce un stat va lua inițiativa Franca și Rusia se vor asocia la pasul său.

Dela Reuniunea femeilor române.

Onorată Redacțiune!

Reuniunea femeilor române din loc și-a ținut adunarea generală ordinară în ziua de 6/19 Noembrie a. c. și despre decursul acestei adunări, Vă rog să binevoiți a publica în preșutul D-Vóstră țiar următorul raport:

Adunarea a fost convocată la órele 2 1/2 p. m. în sala cea mare din edificiul școlilor din loc. Fiind la 3 óre un număr destul de mare de membre întrunite în sală, d-na *Susana Popovici* în absența d-nei presidente *Agnes Dușoiu*, deschide adunarea prin o cuvântare, în care face un scurt istoric al Reuniunii, care înființată în anul 1860, în anul present și-a împlinit 50 de ani de activitate rodnică. Arată cum Reuniunea la început și-a dezvoltat activitatea prin ajutorarea văduvelor și orfanilor rămași după cei căduți în răzbelul civil dela 1848/49, cum mai târziu a întemeiat și înființat școle pentru creșterea fetițelor din patria noastră și cum astăzi întreține Internatul-orfelinat, în care fetițele române primesc instrucțiune în trebile economiei de casă și învețatură. Încheind, d-na președintă comunică, că Comitetul are o propunere pentru aranjarea unui jubileu din incidental încheierii acestui period de 50 de ani de activitate a Reuniunii. Adunarea generală primesce cuvântarea d-nei președintă cu însuflețite aclamațiuni.

Actuarul Reuniunii cetește apelul nominal, la care răspund 60 de dómne

membre presente în adunare. După această cetește raportul despre activitatea Comitetului în anul administrativ dela 7/19 Noembrie 1899 până la adunarea de față. Din acest raport își permit a comunica onoratului public părțile cele mai esențiale și după aceea a arêta decisiunile luata de adunarea generală la propunerile făcute de comitet.

Internatul-orfelinat a fost frecventat în anul trecut de 23 eleve cu plată, 5 bursiere și 6 orfeline, așa că pe spesele Reuniunii s'au susținut gratuit în anul trecut 11 fetițe orfane și sêraoce. Starea sanitară a elevelor în anul espiat a fost deplin mulțămitoare, asemenea și progresul constatat cu ocaziunea examenelor teoretice și practice. Onoratul institut de credit și economii „Albina“ din Sibiu a votat și pe anul acesta pentru Internatul-orfelinat un ajutor de 400 cor. S'au mai administrat la Reuniune pentru acelaș scop prin școlia „Albina“ din loc suma de 237.50 cor. depuse la casa Steriu de cătră d-l Dominic Rațiu.

În luna lui August a. c. a sosit la Reuniune o adresă din partea comitetului arangiator dela baile Herculanee, care era însărcinat cu aranjarea festivităților cu ocaziunea adunării generale a Asociațiunii noastre transilvane, ca din partea Reuniunii să se trimetă la această adunare vre-o câteva părechii de bărbați și femei, feciori și fete în costume naționale, precum și o delegațiune din partea Reuniunii în jurul pentru stabilirea premiilor pentru costumele cele mai frumoșe. Fiind însă pe timpul acela multe din membrele comitetului absente din Brașov, s'a scris comitetului arangiator, că Reuniunea — cu părere de rău — nu pótă satisfacere acestei adrese.

În afacerea statutelor comitetul raporteză, că în urma însărcinării primită dela adunarea generală extraordinară din 8 Martie a. c. a înaintat statutele modificate în deplină conformitate cu ordinațiunea Esc. Sale a d-lui ministru de interne spre înaltă aprobare. În ultimele zile însă ale lunii lui Octomvrie le-a reprimis neîntărite cu ordinațiunea de dno 30 Octomvrie a. c. st. n., prin care ordinațiunea se cere introducerea unor nouă modificări, cari însă sunt numai de natură pur formală. — Fiind timpul scurt până la adunarea generală, comitetul n'a avut timpul necesar de-a presenta propunerii în afacerea aceasta, decă afacerea rămâne a se rezolva într'o adunare generală extraordinară.

Ce privește socotelile Reuniunii și ale Internatului-orfelinat, apoi aceste s'au revidat atât de cătră comisiunea comitetului, cât și de cătră comisiunea instituită de adunarea generală din anul trecut. Despre aceste socotelii urmază un raport special din partea d-nei cassierite. După ascultarea acestui raport, pe care adunarea generală în întregitatea sa îl ia la cunoș-

„Le Vengeur“.

Un prietin își povestă într'o ții o întâmplare, pe care o aușise la Paris, dela un marinar bătrân.

Era în vara anului 1888. Intr'o frumoșă dimineță din Iunie, când în sudul Franciei se începea recolta de smochini și curmalii, vaporul „Le Vengeur“ se pregătea să plece din portul Marsiliei. Vaporul era plin cu soldați, cu arme și cu munițiuni de război. Avea să se ducă departe, săptămânî întregi, până în oceanul indic, în insula Madagascar, unde elementul frances era în pericol. Multime de telegrame sosiră în ultima săptămână dela Antananarive la Paris. Guvernatorul insulei anunța guvernului frances, că Hovașii se luptă neînțecat și, că în cele din urmă lupte Francesii au fost respinși cu perderi mari. Ajutoarele chimate din alte colonii n'au fost suficiente și guvernatorul cerea tot odată, să se trimită nouă ajutoare bine echipate.

Multime de lume stătea în port, rude, prietini ori cunoscuți de-ai celor, cari plecau. Se vedeau fețe triste, îngrijate, părinți supărați, chinuți de cele mai diverse presimțiri, atât de multe și-atât de puternice

totdeauna în astfel de casuri. Căci nici nu era lucru ușor și neînsemnat, să mergi săptămânî întregi pe mări și pe ocean și, după-ce ai ajuns la destinația, să începi o luptă crâncenă și desperată cu un popor sêlbatic și încăpăținat.

Și mamele plângeau și-și luau rămas bun dela fiii lor, frații și surorile dela frații lor. Căci era cel din urmă rămas bun pôte, întrevederea cea din urmă! Cine scie, ce se pôte întâmpla în decursul lungii călătorii!? Ș'apoi mai sunt sulțile otrăvite ale Hovașilor și una dintre cele mai spaimântătoare bóle, frigrurile galbene!

Și-așa de ușor se pot întâmpla toate acestea.

Pregătirile de plecare se sfârșiră. Colonelul Vauban dete ordin și printr'o bucurie de tun „Le Vengeur“ anunța plecarea sa din Marsilia.

Vaporul începuse să se misce, să plutescă încet. Sute de batiste falfăiau în aer și sute de strigăte, de urări de triumf se aușeau în toate părțile. Și soldații de pe vapor zimbeau și salutau neînțecat și veselii arabi algeriani, cari se aflau printre ei, rîdeau cu poftă, arătându-și dinții lor albi, ca zăpada.

Și încetul cu încetul „Le Vengeur“ se depărta și din port nu se mai zărea decât stégul tricolor al vaporului. Căci pentru steag, pentru țera lor, plecau acești soldați la luptă, în țeri depărtate și necunoscute, lăsând în urmă-le părerile de rău ale rudelor și cunoscuților.

Colonelul Vauban era un om bun și curajos. Fusese în marale războiului cu Germania și luase parte la cele mai grele lupte, sub vitelul general Bourbaki. Peptul îi era plin cu decorații.

În Madagascar mai fusese de două-ori încă și cunoscea de aproape insula și întreg modul de luptă al Hovașilor. Avea mai multe rani la frunte și la mână, — nisce amintiri, din luptele în cari fusese. Era puternic, avea fața întunecată și palidă și vorbea foarte repede; semnele atât de caracteristice ale Francesilor din sud. Și când cânta el „Marseillaise“, ochii îi strălucitau tare, gesticula și tot sângele i-se urca la cap. Și-atunci era peste firea omenească și nu îi mișcat și să nu simți și tu cel puțin o parte cât de mică, din neînchipuitul entuziasm ce-l cuprindea pe el!

Inteligența i-se citea pe frunte și demnitatea în vorbă și în mers; era un om

mândru și brav, iubit de toți aceia, cari îl cunoseau.

* * *

Era o înădușală de nesuferit. Un steag alb falfăia în vârful unui deal, lângă localitatea cea mai nord-ostică a insulei Madagascar. Era semnul, că în depărtare se zăresce un vas, îndreptându-se spre insulă.

Indată fu trimis, ca după obicei, un marinar cu o luntre, ca să recunoască vasul și să se întorcă imediat să anunțe.

Marinarul se întorse noaptea târziu, aducând și câte-va scrisori. Aduse vestea, că vasul ce se zăresce e vaporul „Le Vengeur“ din Franca, care sosese cu ajutoare militare sub comanda colonelului Vauban. După spusele colonelului, vaporul se va opri numai câte-va óre acolo, mergând la Tamatave.

Toți se înveseliră de vestea această. Căci vaporul mai aducea de sigur și mărfuri din Europa, atât de mult dorite de coloniștii îndepărtați. Ș'apoi sosese ajutoarele militare cerute de guvernator, cari vor schimba situația neliniștită de până atunci și cărora le vor succede pôte, să învingă pentru multă vreme pe sêlbaticii indigeni.

Și afară de acesta, cerul începea să

adunarea la propunerea comitetului în următoarele hotărâri:

a). Votază mulțămîta protocolară Onorabilului institut de credit și economii „Albina” pentru ajutorul de 400 cor. pe sîma Internatului-orfelinat.

b). Votază mulțămîta protocolară d-lui Dominic Rațiu pentru ajutorul de 237.50 cor. acordat pentru același scop.

c). Votază mulțămîta protocolară Onorabilului public din Brașov și jur pentru majorimosele contribuiți făcute cu ocaziunea colectei inițiată de Comitetul Reuniunii pentru îmbrăcarea fetițelor sărace dela școlile noastre. —

d). O declară pe d-sora Carolina Teodiu, pe baza meritelor câștigate în restimp de 30 ani, între cari 17 ani aici în Brașov, pe terenul instrucțiunii fetițelor române de directoră definitivă la Internat, cu acel adău, că numita d-sora se ocupe postul, pe-l are astăzi în condițiunile actuale până ce Reuniunea va susține Internatul-orfelinat în forma de astăzi și până ce numita d-sora va dispune de capabilitatea recerută pentru conducerea acestui post.

e). În vederea împrejurării, că în anul acesta s'au împlinit 50 de ani, dela înființarea Reuniunii, adunarea generală decide să alege o comisiune, care să facă planul, în ce mod ar putea Reuniunea sărbă încheierea acestui period de 50 de ani de activitate, prin aranjarea unui jubileu. În această comisiune să alege următoarele d-ne și domni: Ana și Nicolae Petra-Petrescu, Zoe și Simion Damian, Elena și Dr Aurel Mureșianu, Elena și Vasile Voinea, Vilma și George B. Popp, Victoria și Virgil Onițiu, Ioan și Maria de Leményi, Carolina și Ioan Lengueru, Maria Baiulescu, Petru Nemeșiu, Catina și Andrei Băseanu, Maria și Dr. George Baiulescu, Maria și George Dima, și Elena și Dr. Iosif Blaga.

f). În privința statutelor adunarea însărcinează Comitetul ca să le studieze și să vină cu propuneri la o adunare generală extraordinară. În fine:

g). decide să alege o vicepreședință pentru Reuniune.

Urmând la ordinea zilei raportul casei, d-na cassierită dă cetire raportului despre socotelile Reuniunii încheiate cu finea lui Octomvrie a. a. Din acest raport se constată, că averea Reuniunii cu ultima Octomvrie 1899 a fost de 44,000 45 fl., er la finea lui Octomvrie a. c. a fost de 45,056.36 fl.; deci în anul expirat a crescut averea Reuniunii cu 1055.91 fl. Venitele și speșele Reuniunii au fost echilibrate cu suma de 2,804.12 fl.

Acest raport adunarea îl ia la cunoștință și la propunerea d-nei cassierite și a Comitetului decide, că averea Reuniunii cuprinsă în hărțile de valoare și depusă spre păstrare la banca Filiala „Albina” din loc, să nu se pōtă ridica, decât numai pe baza unui conclud al adunării generale. La even-

tuala ridicare a acestei averi dela numita bancă, precum și la tăierea cupōnelor, care e a-se face din 6 în 6 luni, trebuie să fie de față pe lângă cassierita, președinta și vice-președinta Reuniunii. Tot d-na cassierită Elena Sabădeanu raportază despre starea averii Internatului-orfelinat. Această avere cu finea lui Octomvrie a. c. a fost de 2150.73 fl. er venitele și speșele în anul expirat a fost de 4,747.97 fl.

După acesta actuarul oțesce raportul de dato 31 Octomvrie a. c. despre revisuirea acestor socoteli și subscris de d-nele Maria Oncioiu și Maria Burduioiu și de d-nii Iosif Oncioiu și Ioan Burduioiu, care raport constată, că averea Reuniunii s'a aflat în ființă și registrele purtate în cea mai perfectă ordine.

Pe baza acestui raport adunarea generală exprimă mulțămîta protocolară d-nei Eleua Sabădeanu pentru zelul depus în administrarea averii Reuniunii și votază absolutoriu cassieritei și întreg comitetului pentru gestiunea afacerilor în decursul anului administrativ expirat.

Terminându-se cu această activitatea comitetului vechiu, d-na președintă Susana Popovici exprimă adunării generale mulțămîta comitetului pentru încrederea, cu care a fost încredințat și anunță, că la ordinea zilei este alegerea unui comitet nou pe un period de 3 ani. După dimisiunea comitetului, adunarea generală alege pentru actul alegerii de președintă pe d-na Balașa Blebea, er ca scrutinătoare pe d-nele: Susana Laslo, Elena Sabădeanu, Otilia Bidu și Amalia Chifa. Actuarul oțesce apelul nominal, la care răspund 60 de membre, cari își depun biletele în urmă.

După săvșșirea scrutiniului d-na Balașa Blebea anunță următorul rezultat: D-nele: Elena Sabădeanu, Agnes Dușoiu, Maria Lupan, Maria Braniscoe, Maria Burduioiu, Susana Laslo, Reveica Chicomban, Elena Blebea, Amalia Chifa, Paraschiva Darius, Luisa Popescu și Balașa Blebea întrunind între 59 și 31 de voturi, deci se declară de membre alese în comitetul Reuniunii pe periodul dela 1900 până la 1903. În înțelesul statutelor, comitetul nou se constituie în prezența adunării generale și fiind 10 din membrele alese prezente în adunare, să alege cu totalitatea voturilor d-na Agnes Dușoiu de președintă a Reuniunii. Alegerea vice-președintei să delēgă la comitet, când se vor alege ceilalți funcționari ai Reuniunii.

Urmēz la ordinea zilei budgetul Reuniunii pe anul următor, care se primesce după proiectul comitetului cu 2761-69 fl. la venite și cheltueli. Intre cheltueli se primesce suma de 100 fl. ca ajutor pentru masa studenților. Urmēz budgetul Internatului-orfelinat, care se primesce conform proiectului comitetului cu 3610-49 fl. la venite și cheltueli.

În fine adunarea generală alege 2 co-

misiuni, una pentru revisuirea socotelilor anului viitor, er alta pentru verificarea protocolului adunării generale. În prima comisiune se aleg d-nele: Sofia Spuderca, Maria Oncioiu și Elena Moldovan, er întra doua d-nele: Susana Popovici, Eufrosina Axentie și Hermina Moldovan. Cu această terminându-se obiectele puse la ordinea zilei, adunarea generală să încheie.

Brașov, 17 Novembre 1900.

Lazar Nastasi,
actuar.

Dela „Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români meseriași din Brașov”.

Duminea trecută 12(25) Noemvrie conform înștiințării ce s'a publicat în N-rul 250 al „Gazetei Transilvaniei”, la inițiativa comitetului acestei Asociațiuni uceniciei români dela meserii din Brașov, în număr considerabil, în frunte cu acest comitet, au luat parte la serviciul divin pontificat de M. On. D-ni Bartolomeiu Baiulescu, protopresbiter onorar și și parochul locului și N. Fizeșianu, preot militar.

După săvșșirea serviciului divin M. On. Domn Bartolomeiu Baiulescu rosti un frumos și însuflețitor cuvēt ocașional*), în care relevă în cuvinte simțite și bine înțelese de toți cei preșenți meritele fericitului Român basarabean, Mihail Stroescu, care condus de nobilul simț de umanitate și de învăpăiată iubire de neam a împărțit ori pe unde a ajuns cu mână largă și darnică și cu inimă deschisă și caldă aprōpe întrēga sa avere pentru scopuri culturale romănesci, în deosebi, între altele multe, pentru înființarea de școli române, mai ales în Moldova și apoi ca o corōnă frumoasă și mândră la tōte acestea, pentru formarea clasei de mijloc la Români, clasă la care puțini Români se gândiseră mai serios până aci. În chipul acesta Mihail Stroescu dăruie prin mijlocirea și îngrijirea Asociațiunei sume pentru formarea clasei mijlocii a Românilor prin sprijinirea și creșterea de învățăceli și sodali frumoși suma de 50.000 lei.

În urmă tot prin cuvinte astfel de însuflețite le puse la inimă ucenicilor faptele acestui vrednic bărbat, din a căror roduri se împărțesc și dēnșii în fiă-oare an.

Aci deschidēnd o mică parantesă, pōte că nu greșesc, dēcā susțin, că primul predicator și apostol mai înflăcărāt al formării și consolidării clasei mijlocii în mijlocul neamului nostru întreg fū părintele Bart. Baiulescu. Dēnsul a aprins lumina în mințile și a încălzit inimile Românilor de bun simț spre a-se gândi mai serios la formarea acestei clase, care închēgă olasa poporului de jos cu clasa așa numită inteli-

*) Acest cuvēt ocașional îl vom publica în numărul de Duminea viitoare. — Red.

gentă. Ideile și faptele dēnsului au cădūt ca o plōiă mănōsă și binecuvēntată pe câmpul setos al neamului nostru doritor de formarea acestei clase. După modelul Asociațiunei de meserii române din Brașov înființate pe lângă multe osteneți și nenumărate jertfe de vrednicul și primul ei președinte B. Baiulescu, în cele mai multe și mai însemnate centre romănesci s'au înființat societăți pentru formarea clasei mijlocii și, slavă Domnului, se înființēză mereu pe și ce merge. Tot pe acest apostol l'a ascultat și urmat și fericitul Mih. Stroescu, când a dăruie în folosul Asociațiunei meseriașilor români din Brașov suma amintită, din care se împart în fiă-oare an haine la uceniciei meseriași, li-se plătesc taxele de înscriere, de școlă, de baie, pentru spălat, se dau ajutoare de drum, premii și ajutoare meseriașilor începători etc. și să ajutē în același timp Asociațiunea în mersul ei regulat, pacnic și rodnic pentru meseriașii români, er o parte din venit să capitalisēză.

Încheindu-se serviciul divin s'a ținut cu mare solemnitate parastasul îndatinat în amintirea fericitului M. Stoescu și în urmă li-s'au împărțit colivă celor preșenți, de care s'au împărțășit fiesce și uceniciei de față.

În aceeași zi la 2 ore d. a. atât comitetul Asociațiunei cât și alți onorațori și sprijinitori ai ei, împreună cu o mulțime de ucenici s'au întrunit în localul Asociațiunei, strada orfanilor Nr. 4. Aci li-s'au împărțit haine: rocuri, pantaloni și cisme la 119 ucenici. Este destul de mare numărul acesta, ca să ne dovedēscă căți se pōt împărțăși de haine din partea acestei societăți și totuși este mic când te gāndesci, că în Brașov sunt aci peste 350 ucenici români împărțșii la felurile meseri, cari toți așteptau să capete haine din mână darnică a acestei Asociațiuni, dēr pēoat, că nu mai avē de unde să mai dea, și pe ceilalți ucenici i-a ajutat pe altă oale și în felurile chipuri, așa că ochii și inimile tuturor ucenicilor și meseriașilor români din Brașov sunt ațintiți spre ea, ca ochii și inimile copiilor spre mama lor bună, grijnică și iubitoare.

Brașov, 17 (30) Noemvrie 1900.

I. Darius.

Sciri din Transvaal.

Pustiirea fermelor și satelor continuă. Mai multe diare englese publică o depeșă din Durban, care anunță, că din ordinul generalului Smith Dorrien, satul Drellstroom în districtul Lydenburg, a fost distrus până la pământ; n'a rămas decât biserica. Un fermier a fost făcut prizonier, er soția sa a perit în foc.

Trei fire de cânepă.

Bună ziua, moș Dinule; dēr ce pricești te-a mai dus pe la tērg? Nu cum-va ai vr'o judecată? Se vede că îți merg trebile bine, ai făcut er de parale, pe cari vrei să le cheltuești pe drumuri și cu advocații.

— Dă-mi, Dōmne, gândul Românului de pe urmă, răspunde moșnegul, netedindu-și barba și uitându-se zimbind la mine. Am isprăvit cu judecățile, cucōne mi-a venit minte la bētrānețe și acum muncesc în greu să nu-mi fie rēu, că așa este Românul: până nu dă cu capul de pragul de sus nu vede pe cel de jos. — Dēr mulțămesc lui Dumneșeu, că nu m'au lăsat puterile la bētrānețe, alerg ca cei tineri să-mi agonisesc bucătura cu cinste. — Sē-mi trāescă juncușorii că mă hrānesc după urma lor și acuma luait chiriă buniceică, că adusei porumbul lui Gheorge la tērg și mi-ar fi mers și mai bine luna asta, dēr pirdalnica de judecată, bat-o focul, ne ține tot pe drumuri de vr'o trei luni.

— Dēr bine moșule, că spuseși că te-ai lăsat de judecată?

se întunece și situația ar putea deveni periculoasă, dēcā vasul nu s'ar apropia de țerm.

D'abia mai spuse marinarul sosit căte-va descrieri despre vapor și despre cei, cari soseau și cerul începū fără de veste să se acopere cu nori negrii și inspăimântători. O cēțā grōsă se lāsă pretutindēni încetul cu încetul, începeau fulgerile să lumineze și tunetele să bubuiască, par'că voiau să nimicēscă tōtă lumea. Era vijeliă, atât de îngrozitoare pe ocean!

De-odată se audiră trei bubuituri de tun, una după alta. Era semn din partea vaporului, că se găsea în primejdie. Dēr tunetele ceriului, cari bubuiau neîncetat, erau așa de puternice, încāt bubuiturile de tun d'abia se putură recunoșce.

Și începū un vēnt puternic și oceanul urla cu furie.

Cei de pe țerm se adunară în grabă și răspuseră cu o salvă de puști. Din partea vaporului nu se mai dete nici un semn. De sigur, că pușcăturile nu s'audiră. După cătă-va vreme se ordonă a doua salvă de puști, cu tōte pușcile, cari esistau în localitate. După acesta se audī o bubuitură de tun, apoi a doua, a treia. Vaporul cerea neîncetat ajutor. Dēr valurile erau mari de

tot și se izbeau cu furie de țermul stāncos, făcēnd nisce sgomote îngrozitoare așa, că era peste puțință să plece vre-o luntre în ajutorul vaporului!

Și erășī se audiră bubuituri de tun, par'că strigau după ajator și, par'că voiau să spună, situația îngrozitoare în care se găseau cei de pe apă.

Pe țerm era o mare nelinisce și-o nesfirsșită alergare. Fugeau toți în tōte părțile, aduceau funii lungi și grōse, lanțuri, făceau focuri, în sfirsșit făceau tot ce le sta în puțință, ca să pōtă scāpa vaporul.

După-ce se grāmădi la țerm tot ce se credea de necesar, ca să se pōtă impedece primejdia, ce se anunța, se mai ordonă o nouă salvă de puști.

Intr'acēsta cēțā se mai subțiasē întrucāt-va și la lumina unui fulger, se zări partea dinaintea a vaporului. Se părea, că stă în mijlocul valurilor, neputēndu-se mișca în nici o parte. Dēr nici acēsta nu era sigur, căci era întunec și cēțā și se vedea rēu de tot.

De-odată vēntul își schimbă direcția, suflând cu putere mare spre vest și ducēnd valurile de-alungul țermului. Oceanul se

mai liniști și fulgerile încetară întrucāt-va, așa, că în comparația cu situația de mai înainte, oceanul era liniștit.

Speranța cuprinse inimile celor dela țerm. Indată plecară în ajutor căte-va luntri, cu cei mai dibaci marinari.

Luntrile se păreau nisce jucării ale valurilor, cari se ridicau când în vērful lor, când erau luate de-acolo și aruncate în adēncime încāt se putea crede, că sunt înghițite de apă.

Cei de pe țerm pușcau mereu.

După căte-va ore sosiră marinarii, obosiți, speriați, îngroziți. Aduseră vestea, că „Le Vengeur” s'a înecat, împreună cu tot echipajul. Tocmai când ajunseră ei așa de aprōpe de vapor, încāt îl putură bine vedea, într'o clipă se rēsturnă înaintea ochilor lor. Șatunci se audiră sgomote mari pe vapor și strigătele soldaților: „Trāiescā Franca!” „Trāiescā Republica!” cu cari cuvinte voiau par'că să dīcă, că nu le pasă dēcā pier, să trāiescā țera lor!

Brașov.

Stelian Russu.

D-l Theron, membru al Volksraadului (parlamentului bur), a fost arestat pentru-că Buri veniseră de mai multe ori să se aprovizioneze în ferma lui. În urmă însă a fost pus în libertate sub cautiune.

Englezii spun, că au curățit țera de Buri în spre răsărit de Bloemfontein până la Aasvolgelskop, la 25 de mile depărtare de oraș. Răsboiul de partizană însă continuă; se semnalază o luptă între Bethulia și Springfontein, alta la 25 mile spre nord de Johannesburg: 180 de Buri au atacat un post de poliție și au avut doi morți și câți-va răniți.

Se anunță, că 2000 de refugiați vor fi autorizați să se întorcă la Johannesburg, cu condiția să se înroleze în garda civică, supusă disciplinei militare ordinare în corpurile neregulate. De va reuși această speriență, probabil, că numărul refugiaților reînțorși în Transvaal se va mări.

O depeșă a mareșalului Roberts, din Johannesburg, confirmă complotul îndreptat contra vieții mareșalului. S'au arestat, la 16 Noembrie, 5 Italieni, 4 Greci și 1 Francez, cari voiau să atenteze la viața mareșalului. Ei aveau de gând să arunce în aer, prin ajutorul unei mine, la 19 Noembrie biserica Sf. Maria în timpul serviciului religios. Vinovații vor fi dați în judecată. Diarele din Londra cer măsuri severe în contra străinilor.

SCRILE DILEI.

— 13 Noembrie v.

Micul Principe Carol a început să ia lecțiuni de gramatica română. Micul principe învață cu multă plăcere.

Necrolog. Colaboratorul fôiei noastre d-l *Traian H. Pop* și soția sa *Leontina* năso. *Moldovan*, au suferit o grea lovitură prin pierderea micului și dragălașului lor fiu *Traian-Vasilie*, care a încetat din viață ați nopți după o scurtă bolă în frageda etate de patru ani. În mormântarea i-se va face Luni la 3 ore d. a. în cimiterul din Gróverii — Ne asociăm cu adâncă simpatie la doliul părinților mult întristați.

Unirea „negrilor“ cu „verzii“. Se știe, că sub „negri“ și „verzi“ se înțeleg cele două nuanțe ale partidului popular săsesc din Ardeal, adică Sașii guvernamentali și cei ce nu s'au mulțumiți cu guvernul. Ambele nuanțe nu aveau diarele lor. Negri înființaseră acum șese ani un ziar al lor pe lângă organul verșilor „Kronstädter Zeitung“. Acum ni-se asigură din parte bine informată, că în curând se va concheta o intrucire cu scop de a-se propune „unirea“ „negrilor“ cu „verzii“ și lichidarea ziarului „Kronstädter Tageblatt“.

Canonicul Dr. I. Rațiu, care a răposat Marția trecută în Blăși, s'a născut în 30 Septembrie 1841 în Alecuș comitatul Alba-inferioară. Studiile normale și

gimnasiale le-a făcut în Blăși și cele teologice la seminarul „Sânta-Barbara“ de pe lângă universitatea din Viena, unde în 1864 a fost chierotonit de preot, ér la 1868 promovat la rangul de doctor în științele teologice. Reîntors la Blăși fu denumit profesor de dreptul și istoria bisericească la facultatea teologică și profesor de religiune la gimnaziul superior de aici. La 1872 ia parte activă la sinodul provincial. În 1875 e denumit asesor consistorial, în 1877 protopop onorar, în 1878 e numit secretar metropolitan, ér în 1879 fu ales de canonic. Tot în 1879 a fost numit rector seminarial și ca atare a funcționat timp de 9 ani. La 1882 éráși a luat parte activă la Sinodul provincial, figurând ca canonic și secretar primar. Afară de aceea el purta mai multe oficii de onoare. În urmă ajunse până la demnitatea de canonic-lector. Viéta sa este plină de o rodnică activitate. La 1872 a edat primul său op: „Principiile fundamentale ale religiunii creștine“; după acesta apoi urmară multe altele, precum în același an: „Principiile speciale séu dogmatice ale religiunii creștine“; la 1873: „Etica creștină“; la 1875: „Despre matimonii, impedimente și procedură“; la 1877: „Instituțiunile dreptului bisericesc“; la 1878: „Catechismul cel mic“. Afară de aceste opuri de sine stătătoare, răposatul a publicat încă o mulțime de studii de conținut teologic în „Fôia bisericească și școlastică“, care dela 1887—1890 a apărut redactată de dânsul și Al. Uilăcan. Opurile sale se disting prin logică clară și admirabilă și prin erudițiunea morală. Mórtea sa este pierdere mare pentru biserica gr. cat. și pentru literatura bisericească.

Jubileul universității din Cernăuți.

Cetim în „Deșteptarea“: Duminecă în 2 Decembrie e o zi de mare sărbătoare pentru universitatea din Cernăuț și cu ea pentru țera întregă. În acea zi se va serba jubileul de 25 de ani al existenței universității. Pregătirile s'au făcut. Dela toate universitățile austriace vor veni reprezentanți. Vine și ministrul cultelor și instrucțiunii publice Execlența Sa Dr. de Hartel. Din București ca reprezentant al „Academiei române“ va veni secretarul general al acestei înalte instituțiuni, fostul ministru-president, domnul Dimitrie Sturdza.

Alegere de preot. Ni-se scrie, că Duminecă în 12 (25) Noembrie a. c. s'au îndeplinit alegerea de preot în comuna *Ponor*, protopresbiteratul *Lupșei*. Pe cât de sgototă și greoiă a fost mai săptămânile trecute în această comună alegerea de învățătoriu, pe atât de linisită și în bună armonie a decurs alegerea de preot, condusă de zelul protopop tractual P. O. D. *Ioan Danciu*. Ales a fost cu unanimitate parochul actual din Sălciua-de-jos d-l *Laurențiu Ciobea*, de nascere tot din *Ponor*. Dela d-sa noua turmă cuvântătoare sperază și așteptă mult. — „Unul din cei prezenți“.

Biblioteca populară în Moșnița. În comuna *Moșnița* cu ajutorul venitului unei producțiuni date de școlari s'a înființat după cum ne scrie d-l învățător de-acolo G. Caba o bibliotecă de 53 cărți toate legate în preț de 75 cor. A mai adunat zelosul învățător și bucate dela locuitorii din comună în preț de 36 cor. 16 bani, cari încă sunt destinați pentru bibliotecă. D-l Caba mulțumesc prim acésta dăruitorilor.

Sânțire de biserică. În ziua de 25 Noembrie n. c. credincioșii români gr. cat. din Veneția inferioară au avut o zi de frumoasă serbare și mare, căci după o grea stăruință de 6 ani își vedură biserica pe deplin terminată și acum sosise momentul de a-o sfinți. Acesta, după cum aflăm dintr'un raport al d-lui învățător de-acolo *Corneliu Langa*, s'a făcut din încredințarea Escelenței Sale I. P. S. Sale Metropolitanului Dr. *Victor Mihalyi* prin Revds *Domn vicar Iacob Macavei*, fiind însoțit de următorii d-ni preoți: *Ios. Pop*, din *Comana infer.*; *I. Crișan*, *Ohaba*; *P. Manda*, *Șercaia*; *G. Modorcea*, *Grid*; *Șof. Cărlan*, *Ficușul rom.*, ér lector teolog abs. I. *Popeneciu*. Cântările le-au executat zeloșii învățători: *I. Pop dir.* și *G. Cosma (Vad)*; *G. Vlad (Șercaia)* I. *Langa Comana inf.* învățătorul din loc și vice-notarul tot de-acolo. După Sf. liturgiă ținu d-l vicar o vorbire frumoasă și potrivită dând sfaturi poporului, la care a răspuns administratorul local *G. Modorcea* mulțumind în numele curatoratului și poporului, d-lui vicar pentru ostentă etc.

După servirea ceremoniilor sfinte, toți fruntași s'au adunat în casa d-lui prim curatore la o masă ospitală unde s'a tostat din partea Rev. d-n vicar pentru Escelența Sa Metropolitanului, preotul *P. Langa* pentru stăpânul casei și mai multe toaste.

„*Carmen Sylva*“ societatea română academică social literară din Graz. în adunarea sa generală din 18 Nov. n. și-a constituit comitetul în modul următor: Președinte: *Eugen Tarangul*, cand. teolog. și stud. iur. Secretar și bibliot.: *Liviu Calefariu*, stud. med. *Cassar*; *Eugen Rusu*, stud. med.

Cunoscutul lăutar român Ciolac, care a reputerat cu arcușul său mari succese la expoziția din Paris, a fost decorat alaltăeri cu ordinul *Coroana României* în gradul de cavaler.

O cunună interesantă. Lucrul s'a întâmplat într'o sinagogă jidovăscă din *Budapesta*. Dumineca trecută două trăsuri au sosit una după alta la porța sinagogei, unde două părechii tinere aveau se jure înaintea rabinului credință. La jidovi este obiceiul, că într'o odaie la dreapta templului așteptă mirele, ér în alta la stânga mireșa și cu toți nuntașii, de aici se conduc mirele și mireșa sub cortul unde sunt cununați. De asta-dată mirii au trebuit să aștepte mult după rabin, care a avut o în-

mormântare. În fine sosi mult așteptatul. Servitorul a dat semn de plecare unuia dintre mirii, cari așteptau. Din cea-laltă odaie, un servitor conducea pe o mireasă. Sinagoga răsună de sunetul organelor. Mirele și mireșa cu pași rari se apropiau de rabin. După ei nuntașii. În templu era am întunecos. Rabinul își începu funcțiunea. Pe o tavă se aduse un pahar cu vin din care a beut mirele și apoi urmărându-l miresei. Când acesta își ridică voalul, deodată se aud două țipete: „Astă nu-i mireșa mea!“ — „Acesta nu-i mirele meu!“ Se produse o învălmășală de nedesoris. Rabinul și-a sistat funcțiunea și în fine s'a adevărit, că servitorii în graba mare au schimbat miresele celor doi miri. Cununia religiôasă, n'a putut fi valabilă, deoarece mirele deja a fost cununat la căsătoria civilă cu adevărata lui mireasă.

Rectificare. Suntem rugați a da loc următoarei rectificări: În „Darea de séu“ privitoare la pretrecerea populară publicată în „Gaz. Trans.“ Nr. dela 5 (18) Noembrie s'au străcurat nisece erori, nu din vre-o greșă de tipar, ci pentru-că așa a fost manuscrisul comunicat spre publicare anume, între contribuții cu sume pentru scopul pretrecerii s'au însemnat d-nii: *Stefan Chicombar*, *Nicolae G. Capățină* și d-na *Maria Grădinar* între cei cu sumele numai de câte 50 bani, pe când domniilor au contribuit fâ care cu câte o coronă. De asemenea constatăm, că d-na *Maria Grindu* a contribuit cu 20 or. mai mult de cum s'a publicat. — *Cassarii*.

Sfințirea bisericii gr. or. din Ibănești.

Ziua de 8 Noembrie, sărbătorea sf.-lor *Archangelii Mihail și Gavril*, a fost o zi de mare sărbătoare pentru comuna *Ibănești* — ziua sfințirii bisericii gr. or.

Situată în prea frumoasă pozițiune romantică, pe valea *Giurgiului*, la pôlele munților *Giurgiului*, comuna *Ibănești* numără 2750 locuitori, toți români împărțiți în două confesiuni, greco-orientală 2300 și greco-catolică 450.

Timpurile vitrege, și asupririle și nenorocirile ce au venit de vecuri asupra mult încercatului popor românesc nu au putut să-i slăbescă credința în Dumnezeu. Poporenii comunei *Ibănesci* au dat în această privință o frumoasă dovadă de tenacitate, deși în ultimii ani nori negri se abătuseră asupra lor în urma isprăvilor celebrului *George Tănoveanu*, ajuns din fatalitate notarul acelei comune.

Pe cât de rău situați materialicesce, pe atât de mari progrese au făcut pe terenul cultural, grație neobositei activități a preoților locali, vrednicii stegari ai nemului românesc.

În anul 1872 pe lângă parochul local *Cornea* e numit capelan preotul *Ioan Petru*, actualul paroch. Pe atunci fondul pentru edificarea bisericii era abia de 700 fl. Grație d-sale, neobositei activități a dâ-

— Apoi de... Acum m'am lăsat eu de ele, dér nu se lasă ele de mine.

— Ba, și mai bine moșule, că lupul își lapadă părul, dér năravul ba. — Dér pentru ce ai fost la judecată?

— Apoi pentru trei fire de cânepă și n'am fost numai eu; a fost satul întreg, am făcut drumul ca în palmă tot înfățișându-ne la judecătoria, tocmai în toiul muncii de ne-au rămas bucatele nemuncite.

— Ce spui moșule? Cum, pentru trei fire de cânepă v'ați judecat tot satul? Mare hazliu mai ești.

— Ce boierule, nu-ți vine să crești? Apoi eu cum să cred snóvele și poveștile, cari le scrii D-ta prin cărți, dér fiă că n'ai scris nici una ca pățania noastră. — M'ai rugat când ai fost pe la noi, că decă voi veni pe la oraș să dau pe la D-ta ca să-ți spun din basmele și cântecele bătrânesci, cari le știu și eu tot după bătrâni. — Dér ce să-ți mai spun eu din tinerețele mele, mai bine să-ți povestesc de când a eșit dracul pe uscat de aruncă ochi de rac între ómeni, învrăjbindu-i de se mănăca ca câinii unul pe altul.

— He! He! Mai de mult nu era lumea deșteptă ca acuma, dér trăia cu frica lui Dumnezeu, cuvântul era lucru sfânt, contracte și înscrisuri nu se pomeneau, nu poftea nimene la avutul altuia și toți trăiau în pace și în dragoste. — Și atunci bea omul țuică și vin și bea mult de tot că avea de unde, dér nu-și bea mințile, certuri nu se făceau, pușcăriile erau góle.

Așa e Dinule! Tot sórele ăla este pe cer, stelele și luna sunt tot ca atunci, florile nu și-au perdut mirosul, frunđa în codru e tot verde, privighetórea cântă tot dulce și frumos, dér d-ta ai îmbătrânit și de aceea ți-se par toate schimbate în lume. Dér ne luarăm cu vorba! I-a spune-mi pățania cu trei fire de cânepă?

— Apoi să vești cum s'a întâmplat: *Catalina* puse cânepa la topit în apa *Tismanei* ce trece pe lângă satul nostru și se ducea în fiă-care și s'o vadă, ca nu cumva să se fi desprins vr'un țeruș, ori să cadă vr'o piatră de pe ea ca să iasă de-asupra apei. Odată, ce s'audi! *Chiu!* Vai! De se ridicase satul în picidore. Ce se întâmplase: Copilul *Frosei* care páscea oile pe acolo, o lóză ca de vr'o 7 ani, a intrat în apă și

a luat trei fire de cânepă ca să-și facă cunună la căciulă, tocmai când venea *Catalina* la cânepă.

Ce să-ți mai spun, când l'a văduț muierea cu firele în mână, la luat la ocări, ba mi-se pare că l'a și cărpit odată, și de unde a început împelițatul de copil să țipe de credeai că a jupuit 7 piei de pe el. — Nu scim cum dracu s'a întâmplat, că ucigă-l tóca nu face pomeni, să se întâmple prin apropiere, *Frosina*, muma băiatului care auzindu-l țipând a alergat într'un suflet să vadă ce i-a pățit odorul.

Ține până să se nu te rupi, a început să se ocărăscă cu *Catalina* și din ocară s'au luat la bătae, că abia le-au despărțit ómenii cari lucrau în apropiere la un pod, între cari lucram și eu.

A doua zi *Frosina* a fost cu jalba în proțap la judecătoria, că i-a omorit *Catalina* copilul, că a necinstit'o, că a bătut'o și i-a rupt părul din cap, câte în lună și în sóre.

Catalina nu s'a lăsat mai pe jos, a dat și ea petiție la judecătoria, că a sărăcit'o copilul *Frosei*, prăpădindu-i cânepa

și lăsându-i bărbatul și copiii fără îmbrăcăminte de iernă, rugând cinstita judecătoria în ghenunchi și cu lacrimile în ochi să aibă milă și de o séracă ca ea și să oblige pe *Frosina* ca să-o despăgubescă. Și una și alta au citat mai tot satul ca martori, pe toți cari alergară la țipetele lor, între cari eram și noi cari lucram la pod și le despărțisem.

Ne-am înfățișat până acum de vre-o 6 ori și tot nu s'a isprăvit procesul, că a încăput și *Farin* și *Ștefan*, bărbății *Catalinei* și al *Frosinei*, pe mâinile advocaților dela țing, că de, bieții ómeni plătesc ólele sparte și cum n'au avut ómeni: să le dea toate paralele câte au cerut ei, până să și le scóta de pe sufletul lor, tot amână procesul și ne pórtă pe toți pe drumuri.

Ba că n'am venit toți martorii, ba că cutare n'a primit citația, ba că lipsesce *Vlad*, ba că lipsesce *Stan*, așa că au cheltuit de s'au stins și în loc să se impace mai rău s'au învrăjbit.

Ba să vești că dintr'un proces s'au făcut dece; că din pricina lor s'a certat și *Radu* cu *Nicolae*, apoi s'a mai certat și *Ilinca* cu *Maria* lui *Simion* și ce să-ți mai spun,

ului, ér delá 1895 încóce, după mórtea béráranului Cornea ájutat de capelanul *Gri-gorie Nicórá* și de iubitorii de Dumneđu Ibánescen, acel fond s'a mărít așa, cá la 1897 s'a putut începe edificarea bisericeii care s'a sfințit acum.

Ridicată în mijlocul comunei biserica din Ibánesci, una din cele mai frumoase biserici din archidieceasă, domină tóată valea Giurgiului ca un far dátător de viață și credință, și generațiile viitoare vor rosti cu admirație și se vor închina cu sfiálă memoriei preoților *Petru* și *Nicórá*.

Delegatul Metropolitului ca să se vérsescă actul sfințirii, S. Sa protopopul din *Reghin Galacteon Șagău*, a sosit Marți după pránd în Ibánesci.

Din josul orășelului Giurgiu a fost întâmpinat de un banderiu de 40 călăreți conduși de harnicul învățător din Ibánesci, *Ioan Cofariu*, care a salutat în puține cuvinte pe S. Sa urându-i bună venire. După răspunsul de mulțămítă al S. Sale, cortegiul și-a urmat drumul spre Ibánesci.

Le intrarea în comună la sunetul clopotelor bisericilor din Ibánesci și comuna vecină Hodac, preoții *Petru* și *Nicórá* îmbrăcați în ornate bisericesc și cu s-ta evangeliá în mână, așteptau sosirea cortegiului. Preotul *Nicórá* în o scurtă vorbire a salutat venirea S. Sale. S. Sa adénc mișcat a mulțumit pentru frumoasă manifestația, ce l-a face, exprimându-și bucuria, cá poporul românesc, deși împilat peste măsură, face progrese frumoase pe terenul cultural.

Protopopul și preoții, urmați de un imens număr de ómenii au mers de-a dreptul la vechia biserică construită din lemn, unde s'a oficiat vecernia.

A doua zi, Miercuri 8 Noemvrie, satul întreg se îmbracă în haine de sərbătóre și se îndreptă spre vechea biserică, care încetul cu încetul se umplu de lume. Preoții locali își i-au adio dela casa Domnului. Apoi un cortegiu mare, frumos, impunător, în frunte cu praporii și cu S. Sa urmat de 11 preoți și de poporul adunat din tóte comunele vecine, se îndreptă spre noua biserică.

Fréscurele bubuie, clopetele sərbătóresce și mișcătoarea răsună, ér glasul preoților se înalță cátră Dumneđu sublim, înălțător de inimă și inspirator de credință.

— „Deschideți porțile raiului, cá vine împératul Mării!”...

— E glasul protopopului Șagău, e glasul Ibánescenilor, e glasul poporului creștin, care cere intrare în casa Domnului, care cere mántuirea sufletului.

Se umple biserica, se umple curtea bisericeii, e plină strada. Patru mii de ómenii cu capetele descoperite, cu inimile și gândirile la Dumneđu, asistă la această mare și frumoasă sərbătóre románescă.

Se începe sfințirea apei de cátră S. Sa protopopul Șagău, asistat de următorii preoți: *Ioan Petru* și *Gregoriu Nicórá* (Ibánesci), *Isidor Suceava* (St. Georgiul de Pá-

vai de capul lor, să sárăcesc pe drumuri și fericite de advocații, cari tráesc din sudórea, din munca și din prostia lor.

De aceea venii pe la d-ta să scrii și páțania satului nostru la vre-o gazetă ori în vre-o carte, care să se citească și pe la țéră, cá cum s'a făcut anul ásta țuică multă pe la munte, cu tóată taxa cea grea care s'a pus, să pun ómenii de nécas pe chef și dela chef la cértă si dela cértă la bătăe, dela bătăe la judecată până și-or vinde vitele ca să plătescă la advocații și copiii lor să móra de fóme la érnă.

— Avea dreptate unchiașul, cá era Stan páșitul. M'am despărțit de el, mulțumindu-i și rugându-l când s'o mai întâmpla ceva pe la sate să mai vie pe la mine, să-mi istorisescă, cá și eu îi voi face poftă și le voi scrie numai decát, dându-le publicității ca să servescă de învățătură fraților noștri dela țéră.

(Șeđătórea Săteanului“.)

Emanuil Párdianu.

dure), *Zaharia Lupu* (Hodac), *Mihail Brătianu* (Potoc), *Vasile Duma* (Jabenița), *Vasilé Matei* (Rípa inferiórá), *Nicolae Gliga* (Rípa superiórá), *Mihal Todea* (Idical), *Zaharia Matei* (Mirisiul superior) și *Petre Fărcașiu* (Molomfalău).

Corul a fost condus de d-l *Zaharia Frandéș*, simpaticul și neobositul învățător din comuna vecină Hodac.

La sférșitul serviciul divin S. Sa protopopul Șagău a ținut o prea frumoasă predică ocasională, arătând însemnătatea țilei, măreția faptei sevérsită de Ibánescenii și de părinții lor sufletesci și îndemnând pe ómenii la dragoste cátră biserică și preoții lor.

Solemnitatea sfințirii s'a terminat la órele 2 p. m. cu ungerea cu s-tul mir a celor prezenți.

A urmat apoi banchetul dat de epítropia bisericeii în vasta sală a șcólei gr. or., școlă ridicată tot sub auspiciile părintelui *Petru* și cu concursul învățătorului *Ioan Cofariu*. În fruntea mesei iau loc S. Sa protopopul Șagău cu Dómna, apoi preoții cari au oficiat cu d-nele, preoții greco-catolic *Ioan Racoțian*, *Alesandru Têrnovean*, *Mariesan*, *Crainic*, *Dumitru Racoțian* cu dómnele, farmacistul *Petra* din Bucuresci, o mulțime de învățători și fruntași din Ibánesci și comunele vecine. Masa s'a aranjat și servit cu multă artă de neîntrecutele gospodine, ficele părintelui *Petru*, preotésa *Nicórá* și Dómnișórele *Victoria* și *Elisaveta*.

Seria toastelor a început'o S. Sa protopopul Șagău ridicând páharul pentru M. S. Impératul și pentru Inalt Prea S. Sa Metropolitul. A urmat apoi Pr. *Nicórá* pentru S. Sa protopopul Șagău și pentru d-na Șagău, Pr. *Brătianu* pentru membrii consistoriului, Pr. *Duma* pentru preoții din Ibánesci, Pr. *Gliga* pentru Ibánescenii, Pr. greco-catolic *Têrnovean* pentru armonia dintre confesiuni și alții.

La urmă S. Sa protopopul Șagău a încheiat seria toastelor ridicând páharul pentru Pr. *Petru* și mulțumind tuturor, cari au luat parte la această serbare.

Séra a urmat petrecere cu dans tot în sala șcólei, petrecere cu adevérat románescă. Tot ce Ibánesciul și satele din jur au avut mai distins, și-au dat întâlnire aci.

Notez în trecét pe dómnele Șagău, *Nicórá*, *Gliga*, *Matei*, *Suceva*, *Racoțian*, *Crainic*, *Lupu*, *Têrnovean*, *Mariesan*, *Lupescu* etc. D-rele *Victoria* și *Elisaveta Petru*, *Aurelia Rotariu*, *Aurelia Têrnovean*, *Maria* și *Aurelia Lupu*, *Letiția Nicórá* etc.

În pausă d-l *Ioan Borșan*, învățător în Deda, ne-a delectat cântând din vióră și din gură câte-va frumoase doine románesci, cari au fost fórté mult aplaudate. Nu s'au uitat nici tradiționalele jocuri „Călușerul” și „Bătuta”.

Cu ocasiunea miruitului și a petrecerei s'a încassat suma de 750 coróne. Suprasolviri s'au primit la petrecere dela S. Sa Protopopul Șagău 6 cor., *Alexandru Têrnovean* 4 cor., farmacistul *A. Petra* 10 cor. și alții cu sume mai mici.

Astfel s'a sférșit această frumoasă și sfânta zi pentru poporul din comuna Ibánesci, astfel s'a dovedit încă odată cá Românul e vrednic de a trăi, e vrednic urmaș al strămoșilor săi.

Cátră fine, Dómne, se ridică smeritul meu glas și-ți mulțămesc, cá mi-ai dat putință să admir fapta neperitórea a slujitorilor Tăi *Petru* și *Nicórá* și Te rógă să dai viață lungă și fericită acestor bunii conducători ai poporului românesc și iubitori de Dumneđu ómenii, ca să pótă țice cu inima curată la plecarea lor dintre noi: „Acum slobozesce pe robul Tău Stăpáne”...

Dela Pietrósa.

Din ținutul Zlatnei.

Zlatna, 22 Nov. 1900.

On. D-le Redactor! De un timp încóce aici în Zlatna și împrejur trăim în nisce împrejurări ne mai pomenite din partea contimporanilor noștri. Omorurile, jafurile, furturile, demoralisarea sunt la ordinea țilei. Bande de tâlhari prin porțile și ușile încuiate fură tot ce capătă: mobile, bani, vite, întră prin porțile și grajdurile încuiate.

Tocmai în nóptea din 17 spre 18 n. c. prin pórtă încuiată cu zar și grajd au intrat în ograda dómnei *Ana Plaste*, mama notarului tractual *Pamfil Plaste* și au scos o vițea între 12 și 3 óre din nópte și au dus'o de au măcelărit'o vis-à-vis de casarma gendarmilor reg. ung. până când nisce copii, în 20 n. au văđut locul din măgură unde au făcut criminalii împărțéla acelei vite grasă și frumoasă.

La altă véduvă, Șerban *Maria* lui *Solomon*, după-ce i-au furat vacile din grajd, i-au rupt fiaréle dela ferestri și i-au furat tot ce a avut de a lăsat'o numai cu cămașa de pe biata béránă. Asemenea în septe-mána trecută un locuitor din comuna vecină *Galăț*, ziua a dus la el pe un vecin al lui, — *Gligor* numit — și l'au omorít, apoi l'au dus pe șinele călii ferate, ca, decă s'ar ivi cauza morții, să țică, cá locomotiva l'a zdrobit.

Tot în comuna vecină *Poiana* un *Buruian* numit *a împușcat pe judele comunal*, care îndată a și murit. Cu un cuvânt viața și averea sunt prada tâlharilor și a hoților. Cine se îngrijesce de apărarea acelora, cari prestéză dări grele și comunale până nu mai putem?

Un martor ocular.

Esposiția de vite în Cohalm.

Raport pentru „Gaz. Trans.”

On. D-le Redactor! Dați-mi voiă să Vă raportez ceva despre esposiția de vite comitatensă, ce s'a ținut Sâmbătă în 27 Octomvrie st. n. în acest an în opidul Cohalm. Esposiția a fost aranjată de cátră conducătorii resp. dirigétorii comitatului. Locul unde de obicei se ține țergul de țéră al Cohalmului a fost destinat pentru esposiția.

Au fost espuse vitele cele mai frumoase și de soiul ales din Cohalm și jur. Fiind Cohalmul locuit în prepoderanță de Sași, de sine se înțelege, cá ei au fost și esponenții în număr mai mare. Se puteau vedé vitele cele mai frumoase și de soiul cel mai bun; au escelat cu deosebire caii cei sulegeți și frumoși (cái săsesci) între cari o iapă cu mánz a unui Sas, întrebat de prețul ei, Sasul a cerut numai 16 sute!!

Asemenea bine reprezentate au fost vitele cornute cu deosebire de rassa „Pinzgau” cea mai bună rassă de vite astăzi. Icf-colea printre „sveitzere” se mai observa și de rassa ungurénă (albă), acestea încă fórté frumoase și alese. Fie-care vită purta „bilet” cu numele proprietarului și de câtă vreme e vita.

Fiind zi de sərbătóre la noi la Români (s-ta *Paraschiva*) mult public român privitor a fost de față, durere însă, cá nu și esponenți în măsura recerută deși se scie, cá Românișii din Cohalm și jur nu prea se lasă a fi întrecuți de concetățenii lor Sași, ba cutez a afirma și stau bun, cá decă ar posede Românișii noștri pámentul Sașilor, ar fi cu mult înainte lor în ale economiei de câmp și de vite.

Causa, cá Românișii noștri nu páșesc ca esponenți cu vitele lor, cari de multe-ori întrec pe ale altora, este timiditatea și neîncrederea ce o au în comisiunea resp. juriul esaminator și încredințat cu împărțirea premiilor, fiind acest juriu compus din ómenii străini de némul și limba Românilui, și nici-odată binevoitorii lui.

După o esaminare scrupuloasă a viteilor, juriul se retrage spre a delibera asupra împărțirii premiilor. Se împart diferite premii după diversele clase de vite. Între cei premiați se numără și harnicul Românaș *Nicolae Tempea* din Cohalm (strada *Guisgass*). Acest fruntaș econom a dobândit premiul prim pentru o vacă cu doi viței (bouleni) gemeni de 5 luni. Vaca e de rassa ungurésă (albă), e de 6 ani și deja e mamă a 5 viței. Amintesc cá la esposiția din anul trecut pe când vaca purta în fóle, a dobândit pentru ea premiul de 20 coróne, ér est an fiind vaca cu doi bouleni gemeni lângă ea, a obținut premiul prim de 60 coróne. Las cá vaca încă e o vită ca și care, deși trage în jug, rar să-i

afii páreche, ér vițelușii sunt o adevérată raritate; pare cá ai tăiat un măr în două!

Acest Românaș, sérac din părinți și cu familiá numérosă, muncind alătorea cu harnica-i soție din revérșatul zorilor până în nópte, a început a-și agonisi și o modestă stăricică. Aréndéză páment dela Sași și lucră și în parte, cum numai bietul póte numai să dea înainte, dér și Dumneđu îi ájută și îi sporesce și binecuvéntă rodul muncii sale, ér concetățenii săi încep a-l stima și a țină sémă de el, cáci l'au ales în reprezentanța bisericescă și comunală. Cu drept cuvânt merită a fi recomandat ca „model econom” atât Cohálmenilor, cât și tuturor fraților economi de pretutindenea. Chiar și în 8 Noemvrie cercetându-l l'am aflat în câmp cosind nu sciu pentru a câtă órá la trifoiu.

Incheiând, vă țic, fraților Cohálmenii, fiți economi harnici, cáci sciut e cá economul e „talpa țării”, ér la espoșiția din anul viitor páșiți cu vitele afară, arătați-vé străinilor dibácia și harnicia, prin ce vă câștigați stima și respectul cuvenit.

Așa să vă ájute Dumneđu!

A. S.

Literatură.

Dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov se pot procura urmátórele cărți:

Pentru pregătirea bucatelor se atrage atențiunea familiilor române asupra folositor-i cărți intitulată: „*Bucătóreasa națională*”, carte de bucate a bucătáriei române, franceze, germane, și ungare. E tipărită la Brașov de réposatul librar *I. C. Hintescu* și la compunerea ei și-au dat concursul și unele dame distinsé și harnice române de pe atunci. Până aci cartea a rémas cea mai bună și bogată în felul său. Felul bucatelor sunt înșirate tóte în ordine alfabetică după numele lor. Sunt în număr de vre-o 1620, ér cartea conține peste 700 par. format mare cuart. Limbagiul e ușor, așa cá nu-i român care să nu l pricépsă. Costă numai cor. 1.60 plus 40 bani spese postale.

Instrucțiuni populare despre dătorințele și drepturile purtătorului de dare edată de *Wilhelm Niemandz*, an. 1900. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto. Pentru orientare spunem, cá această carte e un îndreptar de o trebuință nespuse de mare pentru toți cáți au afaceri cu dările. Cine are cartea, n'are lipsă să alerge la diferite casuri pe la cáți și mai cáți pentru sfaturi cáci cartea-i povățuesce mai bine.

Curte de cântece pentru tinerimea școlară adunate și aranjate de *Ioan Dariu*. A apărut numai acum și conține: hore, marsuri (școlastice și eroice) elegii, imnuri, cântece religióse și alte multe soiuri alese din cele mai frumoase și de cei mai vestiți poeți ai noștri; așa cá eleși pentru tinerimea adultă și popor în genere dau o petrecere frumoasă. Constă din peste 168 pag. și se vinde cu 50 bani (25 cr.) plus 9 bani taxa de postă.

Pilde și sfaturi pentru popor. Sub acest titlu a eșit de sub tipar în Tipografia „Aurora” din Gherla o nouă carte scrisă de d-l *Ioan Pop Releganu*, cunoscutul nostru scriitor popular. Cartea conține 160 pag. în format 8^o și conține vre-o 24 de scrieri, cari cuprind diferite învățăturii pentru trebuințele țéranilor noștri. O recomandăm ca o carte fórté de folos și de petrecere pentru popor.

Noțiuni de Economia Vitelor, prețioasă scriere economică a d-lui *I. St. Furtuna*, edițiunea a treia cu 137 ilustrațiuni și 224 pag. Opul acesta nu se ocupa numai cu vitele, ci cu tot ce privesce o bună gospodăria, începénd dela boii, caii, oi, capre, porci, măgari, și așa pe rând până la cel din urmă puț de găină, gâsca, curcă, rață, ba merge chiar până la oua arătând și acestea cum se pástréză, cari sunt mai bune etc. Acest op economic scrie cu multă cunoscință de cauză și fórté bogat în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România și e aprobat de ministerul român al cultelor și instrucțiunei publice pentru șóiele și pentru bibliotecile populare. Se póte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu” cu 2 cor. plus 10 bani porto.

ECONOMIA

Cultivarea nukului și a prunului.

Nucii și prunii se cultivă la noi pretutindenea nealtoiți, în starea lor sălbatică, și totuși avem fructe bune de la ei, cari după ore-care cultivare rațională ar emula cu cele mai nobile din țările străine și ar aduce economilor noștri câștiguri nespus de multe.

Pomii aceștia cresc și aduc fructe atât pe deluri, cât și în șesuri; le priesc însă mai bine în șesuri, unde pământul e mai gras, și așa decât totuși îi plantăm pe deluri, nu va fi de prisos a căra din șes lângă trunchiul lor vre-o câte-va corfe din pământul bun din șes, séu gunoiu, când apoi cu îmbunătățirea pământului vor prospera pomii aceștia și pe deluri ca pe șes.

Trebue să ne silim dără, ca să plantăm delurile noastre pleșuge cu pomii aceștia, făcându-le prin asta fructifere și pentru economia noastră rentabilă. Să avem numai grijă, ca cu plantarea rațională să ținem semă tot-déuna sistemul de șiruri, după care pomii să fiă plantați în rânduri frumoșe și óble; făcând așa vom trage folos și din spațiul de plantare întreg.

Până acuma nu se dă mare însemnătate înmulțirii raționale a prunilor de cei mai mulți, érá din pământ numai în urma unui simburé rătăcit și cufundat din întâmplare, fără óre-care sistem séu ordine și așa în cele mai multe locuri prunii sunt prea deși, prin urmare nu se pot pe deplin desvolta și nici nu pot aduce fructe frumoșe în măsură recerută; séu că unii pruni, ca surcei, din rădăcina unui prun mai bătrân, având câte două rădăcini comune, prin urmare ne-având nutremént de-ajuns, ambi numai fructe nedesvoltate și fără óre-care preț produc.

Surceii aceștia se pot însă crește de pomii de sine stătători, decât înainte de a fi ajuns grosimea unui deget se vor scóte și se vor planta în școla de pomii într'un pământ afund săpat în șir oblu, în depărtare de 50 cm. de olaltă. Cu procedura asta se vor desvolta în școla de pomii numai surceii cu rădăcinii mai mari și bine desvoltați, pe când ceilalți cu puține rădăcini vor peri.

Este prin urmare mai cu scop și rentabil, de a séména séminte de prune bine cópte, cum le capétăm după consumarea prunelor, cu ocaziunea pregătirei lietarului. Înainte de a fi ajuns prunele în căldare, fiind séméntele scóse din prune, séménam acești simburii încă neuscați într'un loc la fața sórelui în afunđimea unui deget în săpătură adéncă. Este fórté cu scop, când tragem cu vérful sapei lângă o sfóră brezde óble pentru a séména, băgând séméntele în aceste brezde. Séméntele însă nu vor fi séménte prea afund și nici îngrămădite una peste alta într'un loc. Nucile încă se pot séména după acésta modalitate, trebue să se pună însă acestea cu vérful în jos 50 cmetri afund și depărtate una de alta, fiindcă pomii, ce iese, au să rămână 2—3 ani în locul acesta. După ce am acoperit brezdele cu pământ bun, curat, avem să punem pe ele și puțin gunoiu vechiu, copt.

Déca s'au uscat séméntele séu pământul este încă inghețat, atunci séménam în desért primăvara, căci séméntele aceste deja uscate rămân un an în pământ, până ce nu se putredesc cojile, când apoi răsar numai în primăvara anului viitor, și atunci de tot rar, fiindcă stând mult timp în pământ, fórté multe se strică. Ca să încunjurăm asta, mijlo-

cim incolțirea înainte de a-le séména, ceea-ce se face așa, că aședăm într'o ólá séu lădiță în fund nésip, séu pământ, pe acel pământ punem în grosimea unui deget séminte de prune séu de nucii, după aceea éráși nésip, séu pământ și așa mai departe până se umple ólá séu lădiță; atunci apoi udăm cu apă curată vasul acesta și-l aședăm în pivniță séu îl ingropăm în grădină, fără a-l acoperi și punem pe el vre-o câte-va lopeți de pământ.

Primăvara cam în luna lui Aprilie vom afla, că partea cea mai mare a séménteii este deja incolțită. Aceste séménte incolțite le séménam în brazde, precum s'a đis mai sus, avénd însă grijă că incolțiturile din séminte să nu supere cu ocaziunea plantării.

În luna lui Maiu vor avé deja plantațiune éșite din séméntele atât din cele séménte incolțite, cât și cele séménte tómnă, 3—4 frunđe, când apoi avem să le scótem din desime și a-le planta în școla de pomii, care trebue să ocupe un loc mai mare, decât cum era locul, unde au séménat séméntele.

Plantațiunea se face în timp ploios, când avem să purcedem chiar așa, ca la plantarea curechiului (a varzei), numai că la prunii avem să netezim cu un cuțit ascuțit séu cu un fórté vérfurile rădăcinelor perpendiculare în lungime de 1—2 degete. Prin netezirea acestor rădăcini perpendiculare sunt silite rădăcinile laterale la creștere și desvotare, și atunci capéta plantațiunile așa đicénd un tufiș de rădăcini. Plantele așa rotunđite se aséză acum în șiruri óble 50 cm. depărtate una de alta, avénd atunci să ne îngrijim, ca pământul în jurul lor să fie des săpat și curățit de burueni, în timp uscat trebuesc și udate.

Pomii se lasă să crească până la o înălțime de 1¹/₂ séu doi metri, crengile laterali se rup până ce sunt încă în stare verde cu unghia, érá decât acelea se întăresc și se înlemnesc, atunci întrebuițăm la tăierea lor un cuțitaș ascuțit; tăierea crengilor pe de margini are să se întéple în lunile Iunie, Iulie s'au August, când pomul este sucós, ceea ce efectuim astfel, că implântăm cuțitașul de-asupra crengii, pe care-l tăiem din sus în jos, ca așa să nu rămân prea tare, pe crenga conducătoare în sus nu facem nici-odată tăietură.

Făcénd astfel, vom capéta în 3—4 ani prunii frumoși, obli și neteđi în număr câți ne trebue, și de o calitate escelentă, când apoi le putem transplanta în locurile, unde sunt pentru tot-déuna plantate. Déca pe lângă tótă ostenéla noastră nu crește vre-unul din prunii oblu în sus, ci se face tufos, atunci n'avem alt mijloc, decât să tăiem primăvara viitoare trunchiul de o palmă dela pământ cu totul; din surceii ce vor éși lăsăm pe cel mai puternic, tăind pe ceilalți, ér surcelul lăsat îl legăm pe lângă un băț implântat să crească la înălțimea recerută.

Trunchiuleții aceștia de prunii se pot și altoi, la care cas vom putea folosi specialitățile alese, cari aduc fructe, mai mari, ca cele nealtoițe, și pot fi de acele, ce se coc mai de timpuriu, séu de tot târđiu.

(Va urma.)

Reglianul.

Prunele.

Robert Habs publică, într'o revistă germană un articol prețios interesant despre prune. Éta-l în resumat după „Gazeta Săteanului“:

Tóte soiurile de prune se pot reduce la șése și acestea la trei, cari par a fi formele cele mai dintăi ale acestor fructe.

Representanții acestor trei tipuri sunt pruna propriu đisă (Die Zwetsche séu Zwetschke, perja moldovenescă) de origine din Asia; apoi vine *porumbréua* (die Krieche đisă muntenească și *scórómba*) și în sfârșit *corcudusa* (die Schlehe). Tipuri de al doilea rând éșite din corcure sunt următoarele trei: *damascena*, *reineclauda* și *mirabella*. Din corcirea acestor șése feluri au éșit tóte celelalte nenumerate varietăți.

În Germania și tótă Europa răsăriténă pruna (perja) e fórté răspândită. În țările de pe lângă Dunărea de jos (Ungaria, Serbia, România, Bulgaria), cultura prunilor jócă mare rol și fórméză adevérate păduri. Se întrebuițéză ca hrană atât próspete, cât și uscate, ori afumate séu ca magiun (lietar, povidlá); de-aseenea se întrebuițéză pentru făcut rachiul de prune (țuică, sliboviță etc.) Prunul e adus din Asia mică mai întâi. În imperiul bizantin și de acolo s'a răspândit în Europa răsăriténă. Numele Zwetschke e de origine grécă bizantină, căci fructul acesta se numea prounon sebasticon, din sebasticon rostit sevasticon s'a făcut svestca etc. În veacul al XIV-lea se pomenesc de prune ca de un lucru de negoț adus din Ungaria. Cam pe acésta vreme s'au sădit și cei dintăi pruni în Boemia și de acolo s'au răspândit în Germania.

În Franca rolul prunelor îl jócă varietatea đisă *damascena*, care se deosebesce de prună prin aceea, că e rotundă și nu lungăreță, roșie și nu négră albastră; se află însă și *damascene* negre (soiul ce se ócece în Septembrie). *Damascena* e de loc din Siria, dér era în Italia fórté răspândită încă de pe vremea lui Plinius, de unde s'a întins în Galia și a ajuns una din producțiile însemnate ale sudului Franciei, ba chiar articol de negoț. Sute de ani a avut Tourena monopolul comerțului cu prune uscate, ér *Damascena* dela Tours era cunoscută pretutindeni. În vécul al XIX-lea Tourena numai are monopolul și așa đisele prune uscate de Tours sunt în cea mai mare parte dela Saumur lângă Loira și dela Chatellerault lângă Vienne. În loc de *Damascena* dela Tours, se află acuma „Pruna de Agen“ care se produce afară dela Agen, la Marmande, Tonneins și Clairas. În Provence face mare comerț cu prune uscate orașelul Digne lângă Bléaume, dér expedéză numai prune albe uscate. Prunellele (prunele uscate franceze) se fac mai ales din prunele de Brignole, din prunele Cathérine, din prunele de Monfort (albastre închise și sgrunțuroșe) precum și din *Damascenele* mai sus pomenite. Până în vécul trecut se dedeau numele de *damascene* tuturor prunelor uscate fără a deosebi de erau negre ori roși.

Porumbrelele sémănă cu *damascenele* și unii cred, că sunt forma sălbătăcită a acestora. Dér de óre-ce se află simburii de porumbrele în locuințele lacustre ale Elveției, se vede, că părerea e greșită.

Mirabellele s'a introdus în Europa de prin vécul al XVI-lea, în a doua jumătate. Ele sunt de loc din Orient și sunt rotunde; unele sunt galbene, altele galbene roșietice, altele brune închise séu roși ca cireșele. Dela început li-se đicea *myrobalane*. Vestită e *mirabella* dela Metz ca fruct de masă și mai ales *mirabella* de August, deși e mai mică.

Corcodușele au jucat mare rol în variabilitatea prunelor, căci a fost fórté mult întrebuițată, ca plantă pe care să se prindă altóe alese. Numele lor german Schlehe e de origine slavă, căci la Poloni, Ruși etc. sliva înseamnă prună în general. Dela Slavi au luat și Ungurii pe „szilva“ a lor. În vécul al XVI și al XVII-lea Germanii điceau Schlehe acelor fructe, cărora noi le đicem în Muntenia prune și în Moldova perje.

Plinius ne spune, că încă de pe vremea lui (vécul întâi după Chr.) erau nenumerate soiuri de prune, ceea-ce arată cât de veche era cultura lor și negreșit nu în Italia și Grecia, dér în Siria de unde fusese aduse în Italia. În Italia se cultivau 20 de feluri și anume în fruntea tuturorora *Damascena violetă* (*Damas violet* al Francesilor). Mai erau feluri negre târcate, purpurii, galbene etc.

Ce înseamnă cuvântul prună? Mai în-

tăiú cuvântul nostru e de origine latină; deși se află în grecesce prounon, totuși Latinii nu l'au luat dela Greci. Dovadă pentru acest fapt e, că Latinii aveau vorba *pruna*, care însemna carbune aprins față cu *carbo*, carbune stins. Grecii aveau *Prounon* și *Prunon*, dér la Germani s'a făcut din forma *Prunnon*, *Phrúmo* și apoi *Prhume* și *Phlume*, din cari ađi *Pflaume*.

Robert Habs arată, că cuvântul e în legătură cu sanscritul *prush* séu plus a arde, *prushva* (sóre) și *plusha* (ardere). El crede, că pentru-că lemnul de prun se întrebuițea la foc. Noi nu credem, că așa e, nici că numele s'ar fi dat de pe colórea roșcată a lemnului, ci suntem de părere, că încă din cea mai adéncă vechime se făcea țuică de prune și de aceea i-s'a dat acest nume. E de ajuns decât nu s'ar fi făcut chiar spirt, ci numai un fel de vin de prune.

Un prunar.

MULTE ȘI DE TÓTE.

Ordin polițienesc.

Pe vremea lui Vodă Barbu Știrbei, era holeră în Buouresci. Poliția lipise pe ziduri următorul ordin: „Find holeră poruncim cetățenilor care se întorc după deoseuri din nópte acasă să nu cânte pe drum nici să facă șgomot“.

Ce avea a face șgomotul cu holera, nu se știe, dér poliția ordonase așa.

Intr'o nópte câți-va tineri cam turțiți se întorceau dela o cărciumă cântând pe strada. Era pe la 12 nópte. Gardistul le ține dramul. „Cum domnilor? N'afți oștit porunca? Cine se întórcé acasă după deose nóptea n'are dreptul să cânte!“

— Am cetit! đise unul mai isteț, „dér noi nu ne întórcem acasă; noi mergem într'altă cărciumă“.

Acest răspuns ne așteptat a zăpăcit pe gardist. Tinerii au plecat în pace.

A doua zi ordinul poliției era schimbat: „Find holeră, poruncim cetățenilor să nu facă șgomot și să nu cânte pe drum după deose césuri nóptea, ori de se întórcé ori de nu se întórcé!“

Cine sunteți D-vóstră?

Când s'au întâlnit mai anii trecutți împératul Austriei cu împératul Germaniei și cu regele Italiei, li s'a întâmplat odată, că éșind la plumbare pe jos i-a apucat plóia. Ca să soséscă mai íute în oraș, au rugat pe un țéran, care trecea cu carul gol să-i ia în car. Plóia însă s'a liniștit. Mergénd așa țéranul se întórcé spre ei:

— Bine, dér d-vóstră cine sunteți? El a întébat cu curiositatea aceea a țéranului, nepăsător și respectuos tot-odată.

— Eu sunt împératul Germaniei.

— Auđi, auđi!

— Domnul de acolo e împératul Austriei....

— Ei tac!

— Ér ástálat e regele Italiei....

— Hm; Ér eu sunt șahul Persiei, decât e vorba așa! đise țéranul și se întórcé zimbínd mulțumit, că a scut să parzeze gluma domnilor acelora.

La tribunal.

— Cocóne Panache, vé rog, acum după ce am câștigat procesul, dér o sécá-pét cele două sute de franci?

— Dér oum să-i capéti, când sci, că d'abia au ajuns pentru timbre și taxe?

— Dér bine ce am câștigat eu atunci?

— Procesul!...

Calendarul săptămânei.
NOVEMBRE, are 30 zile. BRUMAR.

Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	19 S. p. Avd. și Var.	21 Adv. Aureli.
Luni.	20 † C. p. Greg. Dec.	3 Franz Xaver
Mart.	21 Intrarea în biserică.	4 Barbara
Merc.	22 S. apost. Filimon	5 Sava
Joi	23 S. pr. Amfilochiu	6 Nicolau
Vner.	24 S. p. Clemente p.	7 Ambrosiu
Sâm.	25 † S. m. Ecaterina	8 C. Născ. d. D.

Cursul pieței Brașov.

Din 1 Decemvre. 1900.

Bancnota rom. Cump.	18.88	Vénd.	18.96
Argint român. Cump.	18.70	Vénd.	18.80
Napoleon d'or. Cump.	19.12	Vénd.	19.17
Galbeni Cump.	11.20	Vénd.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vénd.	—
Mărci germane Cump.	117.60	Vénd.	117.68
Lire turcesci Cump.	10.70	Vénd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vénd.	101.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Novembre n. 1900.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 'Benta ung. de aur 4%', 'Benta de corone ung. 4%', 'Impr. calil. fer. ung. in aur 4 1/2 %', etc.

Bursa de Bucuresti

din 29 Nov. 1900.

Table with 4 columns: Valori, Do. bouda, Scad. cup., Cu ban/ gata. Includes items like 'Renta amortisabila', 'Impr. 1892', 'Impr. 1893', etc.

Scompturi:

Table with 4 columns: Banca nat. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de depuneri, Londra, Viena, Paris, Petersburg, Berlin, Belgia, Elveția.

Cursul losurilor private

din 29 Nov. 1900.

Table with 3 columns: Item, cump., vinde. Includes items like 'Basilica', 'Credit', 'Clary 40 fl. m.', 'Navig. pe Dunare', etc.

Proprietar: Dr. Aurel Bureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Mator.

„ALBINA“ institut de credit și economii FILIALA BRAȘOV.

Orele de birou:

cu începere din 1 Decembrie 1900

înainte de amăzi: 9—1 după amăzi: 3—5

1176,1—3

Cu începere dela 1 Ianuarie 1901

etalonul de interese,

pentru depunerile cu abdicere se stabilește cu 4 % pentru cele fără abdicere 3 1/2 %

1177,1—3

500 fl. plătesc celui ce va mai rău de dinți, ori îi vomirosi gura, după ce va folosi

apa de dinți

a lui Bartilla, o sticlă 70 bani. — (Pentru pachetare 20 filler deosebit). — Erezii A. Bartilla (E. Winkler) VIENNA, 19/1., Sommergasse 1. Să se ceară pretutindenea apă de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se poate căpeta, trimite 7 sticle cu 5 cor. 20 fil. franco; 16 sticle cu 9 cor. franco. Se capeta în BRAȘOV la farmacia D-lui Victor Roth. 19—* 595.

„BERE PILSNER URQUELL!“

din berăria „Bürgerliche Bräuhaus in Pilsen este cea mai fină și sănătoasă bere din lume“.

Vândarea renumitei

„Bere de iernă“

se începe

Duminică, în 2 Decembrie!

Bucătărie extra fină și totuși ieftină.

HALA DE BERE PILSNER, Strada Porții Nr. 25.

(2—1.)

DEPOSIT de

lemne de ars Drumul Gareii nr. 9.

Lemne de fag întregi (blane)

ferestreite și crepate

se capeta

cu prețuri ieftine

la

Ernst Jeckel Julius Teutsch

Strada Hirscher nr. 19. Drumul gareii nr. 9.

Telefon 208.

Telefon 122.

Advertisement for Thierry's Balsam. Includes image of a woman and text: 'Indispensabil și neîntrecut. Efect sigur. Articol universal, Export în toate țările. CHIEF-OFFICE 48 CRIXTON-ROAD. LONDON S. W. Balsamul A. Thierry farmacist un mijloc de vindecare neajuns pentru boala de pept, plămâni, ficat, stomac, și alte interne. Intrebuințat pe din afară Mijloc de vindecare miraculos. veritabil numai cel provăcut cu marca coloră verde Nonnenschutzmarke înregistrată în toate statele culturale, și cu capsula tipărită firma: Allein echt. Producția anuală documentată 6 milioane de sticle. 12 sticle mică sau 6 sticle duple trimise franco cu posta 4 corone. — O sticlă cu prospect și însemnarea depunerilor din toate țările lumii 1 coronă 20 bani. Trimiterea se face numai după primirea banilor. Alifia-Centifolia A. Thierry numită Alifia miraculoasă mult căutată, renumită pentru efectele ei vindecătoare. Face operațiuni de prisos! Cu acesta salbă sau vindecat un caries învechit de 14 ani, declarat de incurabil, de curând și o bolă de rac învechit de 22 ani. Are efect antiseptic, alină durerile, vindecă ranele de tot felul, fumăie, disolvă, trage din rană ori-ce corp strein. — Un borcan costă 1 cor. 80 bani. — Se trimite numai după primirea banilor. La comanda mai mari se dă mai ieftin. Se produce anual 1000.000 borcane. Despre amendoș mijlocele de vindecare se poate vedea o arhivă de atestate originale din toate țările lumii. — Atrag atențiunea a se feri de falsificate și a fi cu atențiunea că borcanele se fie proveđute cu firma: Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry. — Unde nu sunt depouri se nu se cumpere falsificate, ci se adreseze comandente direct la Apotheker A. Thierry's Fabrik in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn. (Liferant des österr. k. k. Staatsbeamten-Verbandes.) (Contractor of the War-Office und the Admiralty, London.)

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 30 Novembrie. 1900.

Table with 3 columns: Măsura sau greutatea, Calitatea, Valuta în Kor. fil. Includes items like 'H. L.', 'Grâu cel mai frumos', 'Grâu mijlociu', etc.

Têrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 27 Nov. n. de 35,055 capete, la 28 Nov. au intrat 713 capete și au eșit 423 capete, rămânând la 29 Nov. n. un număr de 35,345 capete.

Se noteză marfa unгурescă: veche grea dela 00—00 fil. tinără grea dela 97—98 fil., de mijloc dela 96—97 fil., ușoră dela 96—98 fil. — Sârbescă: grea 92—94 fil., de mijloc 90—92 fil., ușoră 86—88 fil. kilogram.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 29 Nov. 1900

Table with 4 columns: S em i n țe, Quali-tatea per Hect., Prețul per 100 chilogram, dela până la. Includes items like 'Grâu Bănățeneș', 'Grâu dela Tisa', 'Grâu de Pesta', etc.

Table with 4 columns: Produse div., Soiu, Cursul, dela până. Includes items like 'Sâm. de trifoiu', 'Luțernă ungur.', '„ transilvană „ bânățenă roșie', etc.

AVIS!

**In fie-care di vine la vëndare
Bere prospëtã PILSNER URQULLE I^a
cu pâharu și in sticle cu 46 bani sticla.**

La vëndetori se dã rabat.

Lista de bucate se schimbã in fie-care di. Prețurile forte teftine.
Preparația mândărilor de calitatea cea mai finã.

Cost in abonament se dã atât in local, cât și afarã.

Dejunuri, Dineuri, Supeuri la nunți, botezuri se executã
de renumitul bucãtar Imbery József, in local și afarã de local.

Cu tótã stima

Restaurația „Pilsner Urquell“
Brașov, strada Porții nr. 25.

1185,9—4

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetes al D-nului I. Sãbãdeanu.)

Recomandã Onor. public la casuri de mörte, aședãmimentul
sãu de inmormântare bogat asortat in cari tôte obiectele,
atãt sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot cã-
pãta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot
inchide hermetic, din prima fabricã din Viena.

Fabricarea propriã a tuturor sicriurilor de lemn, de
metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejãru.

Depou de cununi pentru monumente și plãntici cu prețurile
cele mai moderate.

Representanțã de monumente de marmurã, carã funebre
proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vëndet,
pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se executã prompt și ieftin, iau
asuprã-mi și transporturi de mörți in strãmãtate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

16—*



Kathreiner

e veritabil numai in cunoscutele

Pachete-Kathreiner!

Nici odatã insã deschis ori in pachete imitate
cu scopul de alã reduce.

Cafeaua de malatã Kneipp a lui Kathreiner
este cel mai gustos, unic sãnetos și tot odatã
cel mai ieftin surogat la cafeaua de boana.

Cafeaua de malatã Kneipp a lui Kathreiner
se bea in sute de mii de familii cu plãcere și
succes crescënd.

Cafeaua de malatã Kneipp a lui Kathreiner
suplinește in modul cel mai bun cafeaua de
boana acolo, unde din considerații sanitare
aceasta e oprita de medici.

E. rumãnișoh IIIb.

Fondatã 1867. Fondatã 1867.

Eređii L. HELMBOLD

(Proprietar: VICTOR HELMBOLD.)

Magazin mare de **giuvaere**, obiecte de aur,
argint și **Brasov**, ciasornice

Strada Mihail Weiss (cașã proprie).

Deposit mare: **Deposit mare:**
de ciasornice elvețiane de giuvaere, obiecte de aur,
aur și argint, **Inele de logodnã**
Metal, Nickel. in diferite mãrimi, greutate și forme
fin lucrate.

Articole de tacãmuri de argint.

ATELIER de REPARATURI.

Cumperare de obiecte vechi de aur,
argint și petri scumpe.

1173,1—0

Unt pentru Ceai

(Theebuter) 1140,8—10

din Lãptãria Centralã Brașov,

sã capëtã in fie-care di prospët
in prãvãliile mai de frunte de delicatese și coloniale,
și in Lãptãria Centralã Brașov Str. de mijloc nr. 33.

MAREA BANCROTĂ!

New-York și Londra n'au lãsat necruțat nici continentul euro-
pean și marea fabricã de argintãriã s'a vëndut necesitatã sã dã-
ruiascã intregul ei deposit in schimbul unei rãsplãte mici pentru munca.

Eu sunt imputernicit sã îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit: prin urmare ori cui, urmãtoarele **fl. 6.60** și adecã:

6 cuțite fine de masã cu lamã veritabilã eng- lesã;	1 lingurã de argint pen- tru supã patent ame- rican;
6 furculițe de argint pa- tent american dintr'o bucatã;	1 lingurã de argint pentru lapte patent american;
6 linguri de argint patent american;	6 cesi Victoria englez-scii;
12 lingurițe de argint pen- tru cafea patent ame- rican;	2 candelabre de masã;
	1 strecurãtoare pentru cãiũ;
	1 zaharniță;
	42 bucãți la un loc fl. 6.60.

Tôte cele **42** de obiecte sus așintite au costat mai
inainte fl. 40 și acum se pot cumpãra pe prețul bagatel
de **fl. 6.60.**

Argintul patent american este un metal alb, care își pã-
trãzã colõrea argintului 25 de ani, despre ceea-ce se garantãzã.

Cea mai bunã dovadã, cã acest inserat nu e șarlataniã, mã
simt îndatorat in public, cã ori-cine, cãruia nu-i convine marfa îi trimit
banii inapoi, nimenea insã sã nu trecã cu vederea ocașiunea acãsta favo-
rabilã, de ași procura acãstã garniturã pompõsã, care cu deosebire se po-
trivesce pentru

Cadouri de crãciun și anul nou!

și in economia casei.

Depou numai la A. HIRSCHBERG-S
Exporthaus für amerik. Patent-Silber-waarenfabrik
WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/9

Se trimite in provincia numai cu rambursã postalã sãu cu trimiterea sumei
inainte. Praful de curãțit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca: 

Estras din scrisorile de recunoștinã.

Ce mi-ați trimis, sunt mulțumitã. Ve recomand și altora.

Bigaun, Post Hallein, Salzburg. Johann Gruber, preot.

Garnitura am primit, sunt forte mulțumit. Trimiteti din nou una.

Ln bac zov, (Galiția) Bãbic, cãpitan.

Sunt forte mulțumit cu trimiterea garnituri, și sãmãi mai trimiti încă o garniturã
cu fl. 6.60. — Kolozsvár. Exelens Baronin Sãnffy.